

**DOMATES VE DOMATES
SALÇASI
DURUM - TAHMİN :2012/2013**

**Tomato and Tomato Paste
Situation - Outlook:
2012/2013**

Proje Ekibi

Dr. Gülşen KESKİN
Tarımsal Ekonomi ve Politika Geliştirme Enstitüsü

Bu raporun basım, yayım ve satış hakları
Tarımsal Ekonomi ve Politika Geliştirme Enstitüsü'ne aittir.
Raporun bütün hakları saklıdır.
Kaynak gösterilmek suretiyle alıntı yapılabilir.

İletişim

<http://www.aeri.org.tr>

Tel : (90) (312) 418 59 65

Fax : (90) (312) 418 62 09

e-mail: gulsenkeskin@tarim.gov.tr

TEPGE YAYIN NO: 219
ISBN:978-605-4672-44-8

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	iii
DÜNYADA DURUM: 2010/2011	1
DOMATES	1
Üretim 2011 Yılında Arttı	1
DOMATES SALÇASI	2
DÜNYADA TAHMİN: 2012	2
Çin’de İşlenen Domates Miktarı Azaldı.....	2
TÜRKİYE’DE DURUM: 2011/2012	3
DOMATES	3
Üretim Arttı	3
Örtüaltı Üretim Artmaya Devam Ediyor.....	4
Sanayi Domatesi Miktarı Arttı	4
Toplam Arz ve Tüketim Arttı.....	4
Taze Domates İhracatı Stabil	4
Rusya’ya İhracat Arttı	5
TÜRKİYE’DE TAHMİN: 2012	6
İhracattın Azalacağı Tahmin Ediliyor	6
İşlenen Domates Miktarı Arttı.....	6
TÜRKİYE’DE ÖNGÖRÜ: 2013	6
Üretimde ve İhracatta Artış Öngörülmektedir	6
EK TABLOLAR	7

Tablolar

Tablo 1- Dünya Taze Domates Arz ve Kullanımı.....	1
Tablo 2- Türkiye Taze Domates Arz ve Kullanımı.....	4
Ek Tablo 1- Dünya Domates Üretimi (Ton)	9
Ek Tablo 2- Dünya Taze Domates İhracatı	10
Ek Tablo 3- Dünya Domates Salçası İhracatı	101
Ek Tablo 4- Dünya Taze Domates Arz ve Kullanımı	112
Ek Tablo 5- Türkiye'de Bölgelere Göre Domates Üretimi (ton).....	13
Ek Tablo 6- Türkiye Taze Domates Arz ve Kullanımı	134
Ek Tablo 7- Türkiye'nin Aylar İtibariyle Domates ve Domates Salçası İhracatı.....	145
Ek Tablo 8 - Ülkelere Göre Türkiye'nin Taze Domates İhracatı (kg).....	156
Ek Tablo 9- Ülkelere Göre Türkiye'nin Domates Salçası İhracatı (kg)	167
Ek Tablo 10- Türkiye'nin Aylar İtibariyle Domates ve Domates Ürünleri İthalatı (kg).....	189
Ek Tablo 11- Ülkelere Göre Türkiye'nin Taze Domates İthalatı (kg).....	20
Ek Tablo 12- Ülkelere Göre Türkiye'nin Salça İthalatı (kg)	20
Ek Tablo 13-Türkiye Domates ve Salça Toptan Fiyatları (YTL / kg)	21
Ek Tablo 14- Domates Ortalama Perakende Fiyatları (YTL/kg).....	212
Ek Tablo 15- Salça Ortalama Perakende Fiyatları (YTL/Kg).....	22
Ek Tablo 16- Türkiye'de Aylar İtibariyle Domates ve Domates Salçası İhracat Fiyatları (\$/Ton)	223

Şekiller

Şekil 1- Dünya Taze Domates Arzı.....	2
Şekil 2- Dünya Taze Domates Kullanımı.....	2
Şekil 3- Türkiye Domates Üretiminin Bölgelere Göre Dağılımı	3
Şekil 4- Türkiye Taze Domates Arzı.....	5
Şekil 5- Türkiye Taze Domates Kullanımı.....	5
Şekil 6- Taze Domates İhracat Fiyatları	5

ÖNSÖZ

Türkiye'nin üzerinde yer aldığı coğrafya, tarımsal üretim bakımından risk ve belirsizliklerle en fazla karşı karşıya kalan yeryüzü parçasıdır. Bu topraklarda geleceği kurgulamak, geçmişten devralınan sağlam bir bilgi envanteri kadar, disiplinli bir **“Durum ve Tahmin Çalışması”** geleneği oluşturmaya da bağlıdır.

Durum ve Tahmin çalışmaları; bir yandan onları gerçekleştiren Tarımsal Ekonomi ve Politika Geliştirme Enstitüsü'nün bütün diğer çalışmalarına temel teşkil edecek bilgi ve veri tabanının oluşturmasını sağlarken; diğer yandan, sektördeki gelişmeleri yakından takip edecek ilgili kişi, grup ve kuruluşları bu gelişmelerden zamanında ve doğruya en yakın olarak haberdar edip bilgilendirmeyi sağlayacaktır.

Bu çalışmalarda, bitkisel üretim gruplarında hasat periyodu ve varsa buna paralel işleme periyodu dikkate alınarak bir önceki yıla ait üretim, ihracat, ithalat, fiyatlar ve yıl sonu stoklarında ortaya çıkan gerçekleştirmeler “Durum”, içinde bulunulan yıla ait gerçekleşen fakat tam netleşmeyen gelişmeler “Tahmin”, bir sonraki yıla ait muhtemel gelişmeler ise “Öngörü” adı altında sistematik olarak incelenmektedir. Bu incelemeler dünyadaki gelişmeler de dikkate alınarak yapıldığından, ürünle ilgili olarak dünya ülkelerindeki durum da gündeme getirilmektedir.

Domates, dünyada en çok üretilen, tüketilen ve ticarete konu olan tarım ürünlerinin başında gelmesi, insan beslenmesinde vazgeçilmez ürünlerden olması ve gıda sanayinde dondurulmuş, konserve, salça, ketçap, turşu gibi çok çeşitli kullanım alanlarına sahip olması nedeniyle önemli sebzelerin başında gelmektedir. Domates dünyada birçok ülkede yetiştirilmekle birlikte, Türkiye uygun iklim koşulları nedeniyle domates üretiminde önemli ülkelerden biridir.

Enstitümüz tarafından hazırlanan Domates ve Domates Salçası Durum - Tahmin çalışmasının başta üreticiler olmak üzere, gıda sanayinde faaliyet gösteren girişimciler ve konusu domates olan tüm ilgili kesimler için faydalı olacağı düşünülmektedir.

Bu çalışmadaki fedakarca emekleri nedeniyle; proje ekibine teşekkür ederken, çalışmanın ülkemiz ve milletimiz için yararlı ve hayırlı olacağına olan inancımı belirtiyor, saygılar sunuyorum.

DÜNYADA DURUM: 2010/2011

Dünya domates üretimi 2010 yılında yaklaşık 152 milyon ton olarak gerçekleşmiş, 2011 yılında ise ekim alanlarındaki artışla 159 milyon tona çıkmıştır. Aynı dönemde işlenen domates üretimi 37,4 milyon tondan 37,6 milyon tona çıkmıştır. Dünya taze domates ihracatı ise 2010 yılında 7 milyon tondan 2011 yılında 7,4 milyon tona çıkmıştır.

DOMATES

Dünya domates üretiminde Çin 2011 yılında yaklaşık 48,5 milyon ton üretim ile lider durumdadır. Çin'i 16,8 milyon ton üretim ile Hindistan, 12,5 milyon ton ile Amerika ve 11 milyon ton üretim ile Türkiye takip etmektedir. Domates üretiminde ilk sıralarda yer alan bu ülkelerin 2011 yılı üretimleri Hindistan dışında azalma göstermiştir. Dünya üretimindeki payı 1995 yılında %15 olan Çin, özellikle 2000 yılından sonra hızlı bir artış göstererek dünya üretimindeki payını 2009 yılında %29,2'e, 2011 yılında ise %30,4'e çıkarmıştır. Çin'de tüm bölgelerde domates üretimi yapılmakla birlikte üretim Shandong, Hebei, Xinjiang, Henan ve Jiangsu'da yoğunlaşmaktadır. Shandong'da üretimin %80'den fazlası serada yetiştirilmektedir. Sera üretiminde verim, yılda iki kez yetiştiricilik yapılabilmesi nedeniyle tarladaki üretime göre daha yüksektir. Üretimde önemli ülkelerden ABD'de Kaliforniya Eyaleti, AB'de ise, 2011 yılında İtalya 5,9 milyon ve İspanya 3,8 milyon ton üretim ile lider durumdadır.

Dünya kişi başına domates tüketimi 2007 yılı FAO verilerine göre yaklaşık 18 kg/yıl iken 2009 yılında 20,5 kg'a çıkmıştır. Bu miktar AB'de 2009 yılında ortalama 30,6 kg/yıl, Almanya'da 18,3 kg/yıl, İngiltere'de 20,1 kg/yıl, Fransa'da 23,0 kg/yıl, Belçika'da 27,6 kg/yıl, İtalya'da ise 60,5 kg/yıl olmuştur. ABD'nin yıllık kişi başına tüketimi 44,3

kg/yıl, Çin'in ise 28,5 kg/yıl olmuştur. AB ülkeleri içerisinde en yüksek tüketim miktarı 105,3 kg/yıl ile Yunanistan'da gerçekleşirken, Toplulukta 2002 yılında 28 kg/yıl olan kişi başına ortalama tüketim çok az bir artış göstermiştir. Dünya'da 2009 yılında en fazla tüketim 150,3 kg ile Libya ve 115,9 kg/yıl ile Mısır'a aittir. Dünya üretiminde ilk sırada yer alan Çin 2002 yılında 17 kg olan kişi başı tüketimini 28,5 kg'a, Amerika ise aynı yıllar içinde 41 olan kişi başı tüketimini 44 kg'a çıkarmıştır.

Üretim 2011 Yılında Arttı

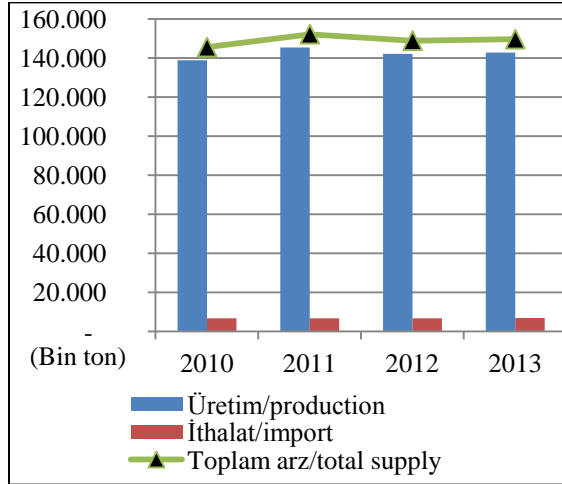
Dünya domates üretimi 2011 yılında bir önceki yıla göre %4,7 artmıştır. Dünya üretimindeki bu artış Hindistan'da (%35,3), İran'da (%29,8), Brezilya'da (%7,5), Çin'de (%3,6) ve Türkiye'deki (%9,5) üretim artışından kaynaklanmıştır. Aynı yılda AB ülkelerinde üretim Yunanistan'da %16,8, Portekiz'de %11,4, İspanya'da %10,4 ve İtalya'da %1,2 azalmıştır. Dünya taze domates ticaretinde önemli ülkelere Meksika'nın ihracatı 2011 yılında %1 azalırken, İspanya'nın %30 ve Hollanda'nın ihracatı %10 artmıştır. Meksika dünya domates üretimindeki payının düşük olmasına karşın 2008-2011 yılları arasında üretimin yaklaşık %36-61'ini ihraç etmektedir. Hollanda ise üretiminden daha fazlasını ihraç etmektedir.

Tablo 1- Dünya Taze Domates Arz ve Kullanımı
Table 1- World Fresh Tomato Supply and Use

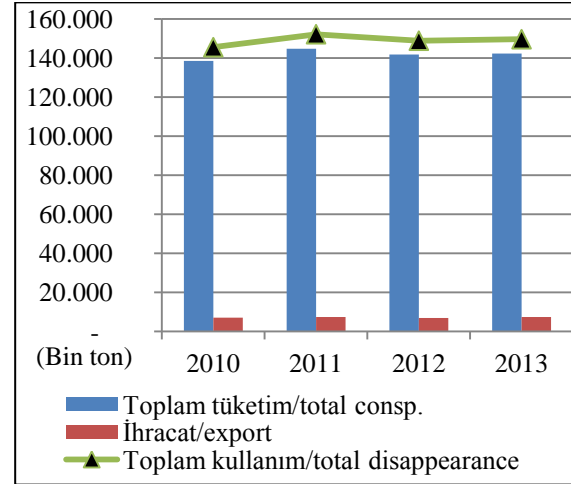
	2010	2011	2012 Tahmin (Estimated)	2013 Öngörü (Projected)	
Ekim alanı (ha)	4.537.936	4.751.530	4.601.647	4.621.294	Area Sown(ha)
Verim (ton/ha)	33,53	33,54	33,86	33,86	Yield (ton/ha)
Üretim (ton)	152.171.087	159.347.031	155.812.718	156.477.012	Production
Kayıp	13.391.056	14.022.539	13.711.519	13.769.977	Loss
Net Üretim(ton)	138.780.031	145.324.492	142.101.199	142.707.035	Net Production (ton)
Ton/tons					
ARZ					SUPPLY
Net Üretim	138.780.031	145.324.492	142.101.199	142.707.035	Net Production
İthalat	6.727.158	6.825.636	6.736.010	6.895.121	Import
Toplam Arz	145.507.189	152.150.128	148.837.209	149.602.156	Total Supply
KULLANIM					DISAPPEARANCE
İhracat	7.085.937	7.448.363	7.010.592	7.429.979	Export
Gıda	133.139.078	139.217.367	136.186.046	136.885.973	Food
Yem	2.182.608	2.282.252	2.232.558	2.244.032	Feed
Diğer	3.099.566	3.202.146	3.408.013	3.042.172	Others
Toplam Kullanım	145.507.189	152.150.128	148.837.209	149.602.156	Total Disappearance

Kaynak: EkTablo 4

Source: Appendix Table 4

Şekil 1- Dünya Taze Domates Arzı
Figure 1-World Fresh Tomato Supply

Şekil 2- Dünya Taze Domates Kullanımı
Figure 2-World Fresh Tomato Disappearance

DOMATES SALÇASI

Dünya salça üretiminin önemli bir kısmı ABD ve Çin başta olmak üzere İspanya, İtalya, Türkiye, Şili, Portekiz, Yunanistan ve Brezilya'da yapılmaktadır. ABD 1990 öncesine kadar önemli bir ithalatçı ülke iken üretimini artırarak ülke ihtiyacını kendi imkanlarıyla karşılamaya başlamış ve üretimin artmasıyla birlikte salça ihracatı da başlamıştır. Çin ise ucuz işgücü ve maliyet avantajlarıyla dünya piyasalarına büyük miktarlarda ürün sürmekte ve dünya domates salçası stoklarını artırmaktadır. Çin'de domates işleme sanayi, domates salçası üretiminin yaklaşık %90'ını üreten ülkenin batısındaki Xinjiang bölgesinde hızlı bir gelişim göstermektedir (www.fas.usda.gov). ABD ve Çin ile diğer önemli üretici ülkeler olan AB'nin Akdeniz ülkeleri ve Türkiye'de üretimde yaşanan herhangi bir olumsuzluk ise dünya piyasalarını önemli ölçüde etkilemektedir. 2011 yılı FAO verilerine göre dünya salça ihracatında miktar olarak 1.126 bin ton ile Çin ilk sırada yer almakta, Çin'i İtalya 700 bin ton, ABD 354 bin ton ve 225 bin ton ile İspanya takip etmektedir. Salça ihracatında değer olarak Çin 950,6 milyon \$ ve

İtalya 806,4 milyon dolar ile en fazla payı olan ülkelerdir. AB'de domatesin yaklaşık %50-60'ı, İtalya'da %80-98'i işlenmektedir, Çin'de ise salçanın %80'i tekrar işlenmek üzere ihraç edilmektedir (www.fas.usda.gov).

Domates salçasından üretilen domates soslarının kullanımı batı ülkelerinde daha yaygındır. Salçadan üretilen çeşitli ürünler özellikle fastfood sektöründe yaygın olarak kullanılmaktadır.

Salça için pazarlama yılı Türkiye'de Eylül - Ağustos, Fransa'da Ağustos - Temmuz, Meksika'da Mart - Şubat, Çin ve Brezilya'da takvim yılı olarak (örneğin; 2010/2011 piyasa yılı 2011 takvim yılını göstermektedir) kabul edilmektedir. Diğer ülkelerin birçoğunda ise pazarlama yılı Temmuz - Haziran aylarındadır (www.fas.usda.gov).

DÜNYADA TAHMİN: 2012

Çin'de İşlenen Domates Miktarı Azaldı

Dünya İşlenmiş Domates Konseyi verilerine göre 2012 yılında yaklaşık 33,4 milyon ton domatesin sanayide işlendiği ve 2013 yılında da 32,8 milyon ton domatesin işleneceği tahmin edilmektedir. Bu rakam 2011 yılına göre yaklaşık 4,8 milyon tonluk bir azalma ile gerçekleşecektir. Önemli ülkelerden Çin, İtalya ve Türkiye'de 2012 yılında bir önceki yıla göre azalma, California ve Portekiz'de ise

sanayi domatesi üretiminde artış olmuştur. Çin'de işlenen domates miktarında bir önceki yıla göre 2012 yılında %53 azalma tahmin edilmektedir. 2013 yılında (3,2 milyon ton) kullanılan domates miktarında da önemli bir değişiklik öngörülmektedir.

Çin'de yurtiçi talebin artmasına karşın salça üretiminin yaklaşık %75'i ihraç edilmektedir. (www.fas.usda.gov).

TÜRKİYE'DE DURUM: 2011/2012

Türkiye'de 2012 yılında yaklaşık 45,8 milyon ton yaş meyve sebze üretilmiş ve domates üretimi tek başına yaş meyve sebze üretiminin yaklaşık ¼'ünü oluşturmuştur. Türkiye domates üretiminde 2011 yılı verilerine göre Dünya'da üretimde ve ihracatta miktar ve değer olarak 4. sırada yer alan önemli ülkelerin başında gelmektedir. Marmara Bölgesi'nde 2009 ve 2010 yıllarında sanayi ve sofralık üretimdeki azalmadan sonra 2011 ve 2012'de üretimde artış olmuştur. Sanayi domatesinde firmaların %80'i çiftçi ile sözleşmeli üretim yapmaktadır. Ancak, salça için piyasadan domates alan firmalar da mevcuttur. Üretimde münavebeye dikkat edilmemesi verimde azalmalara neden olmakta, bununla birlikte sulama tekniklerindeki gelişmeler üretimi artırmaktadır.

DOMATES**Üretim Arttı**

Türkiye'de domates üretiminde Ege, Marmara ve Akdeniz Bölgesi 2006-2010 yıllarında üretimin ortalama %78'ini üretmiştir. Bölgeler arası sıralamada Akdeniz ilk sırada yer almakta, bunu sırasıyla Ege ve Marmara Bölgesi izlemektedir. Akdeniz Bölgesi üretiminin %97'si sofralık üretim, Marmara Bölgesi üretiminin 2011 yılında %37'si ve 2012 yılında %36'si sofralık üretimdir. 2011 yılında domates üretiminde bir önceki yıla göre %9,5 ve 2012 yılında ise %3,2 artış olmuştur. Aynı yıllarda üretim Akdeniz, Ege, Marmara ve Batı Karadeniz bölgelerinde ve diğer bölgelerde artarken, Doğu Karadeniz'de azalmıştır.

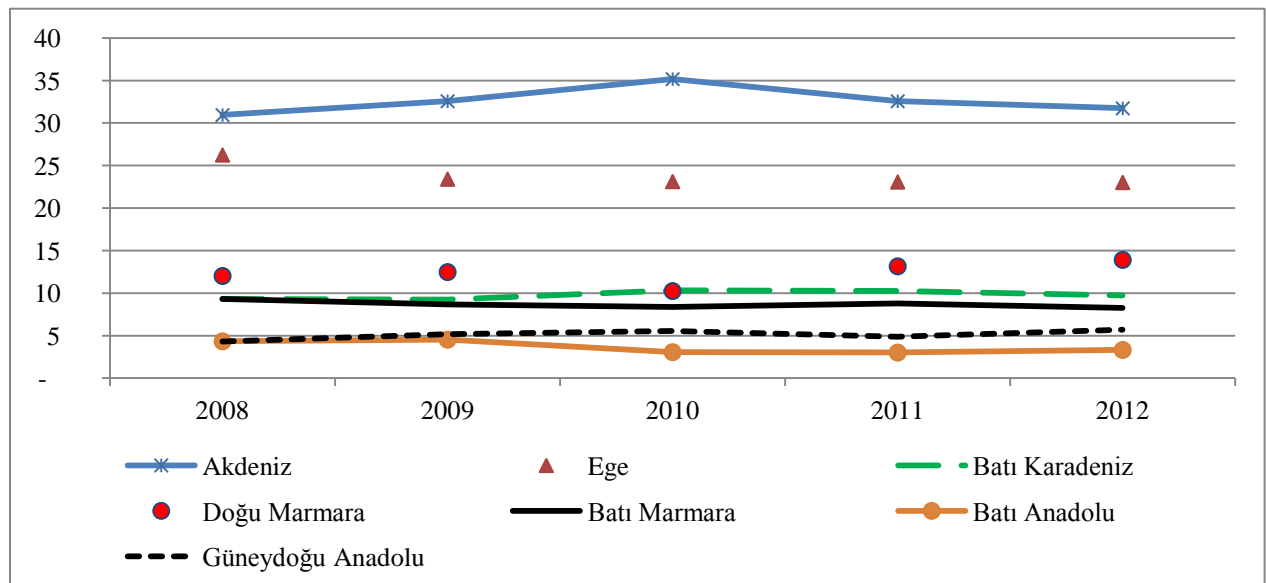
Marmara ve Ege Bölgesi sanayiye yönelik sözleşmeli yetiştiriciliğin yaygın olduğu bölgelerdir. Akdeniz Bölgesi ise özellikle sera üretimi ve taze tüketime yönelik üretimde yoğunlaşmıştır.

Domates üretimi açıkta ve örtü altında olmak üzere iki farklı üretim yapısına sahiptir. Açıkta üretim, sözleşmeli ve sözleşmesiz olmak üzere farklılık göstermektedir. Sözleşmesiz yapılan üretim çoğunlukla sofralık olarak tüketilmekte olup sözleşmeli üretim Ege ve Marmara Bölgelerinde özellikle imalat sanayine hammadde temini için

önemli olmaktadır. (www.tugem.gov.tr). Türkiye'de her yıl sanayide işlenen domatesin %80-90'ı salça sanayinde kullanılmaktadır. Günümüzde yaklaşık 100 işletme ve tesiste konserve sanayinin diğer ürünlerinin yanı sıra ağırlıklı olarak domates salçası üretilmektedir.

Tuta absoluta (domates güvesi) zararlısı 2011 yılında da görülmüş ve Mayıs ayında ihracatın azalmasına neden olmuştur.

Türkiye'nin domates ihracatı Şubat ayından itibaren Haziran ayına kadar artış göstermekte ve daha sonra açıkta üretimin yoğun olduğu Temmuz ayında en düşük seviyesine ulaşmaktadır. İhracat en düşük seviyesini Temmuz ve Ağustos aylarında, en yüksek seviyesini ise Nisan ve Mayıs aylarında göstermektedir (www.akib.org.tr, Keskin vd. 2009). Domates ihracatında ise kuraklığın yaşandığı 2007 yılında fiyatlar artmaya başlamış, 2008 yılında bu artış devam etmiş ve döviz kurundaki artışla birlikte 2009 yılında ise fiyatlar azalmıştır. Son olarak 2010 yılında ihracat fiyatları ortalama olarak 831 \$/ton gerçekleşmiş, takip eden 2 yıl 750 ve 715 \$/ton olan fiyatlar 2013 yılında 8 aylık ortalamalara göre 828 \$/ton olmuştur.

Şekil 3-Türkiye'de Bölgelere Göre Domates Üretimi (%)
Figure 3-Turkey Tomato Production of Region (%)

Tablo 2- Türkiye Taze Domates Arz ve Kullanımı

Table 2: Turkey Tomato Paste Supply and Use

	2010	2011	2012 Tahmin (Estimated)	2013 Öngörü (Projected)	
Ekim alanı(ha)	179.125	181.018	189.202	199.372	Area Sown (ha)
Verim (ton/ha)	56,12	60,79	59,99	59,29	Yield (kg/ha)
Üretim(ton)	10.052.000	11.003.433	11.350.000	11.820.000*	Production (mt)
İşlenen domates (ton)	2.878.812	3.430.002	3.652.039	3.729.963	Processing Tomatoes (mt)
Üretim kayıpları (%3,5)	351.820	385.120	397.250	413.700	Loss (3,5%)
ARZ					SUPPLY
Üretim	6.821.368	7.188.311	7.300.711	7.676.337	Net Fresh Production
İthalat	492	681	132	208	Import
Toplam arz	6.821.860	7.188.992	7.300.843	7.676.545	Total Supply
KULLANIM					DISAPPEARANCE
Taze Tüketim	5.565.980	5.893.588	6.010.481	6.375.608	Fresh Consumption
İhracat	573.694	576.573	560.291	533.303	Export
Kayıplar (%10)	682.186	718.831	730.071	767.634	Loss(10%)
Toplam Kullanım	6.821.860	7.188.992	7.300.843	7.676.545	Total Disappearance

* tuik 2. Tahmin

Kaynak: Ek Tablo 5 / Source: AppendixTable 5

Örtüaltı Üretim Artmaya Devam Ediyor

Türkiye domates ekim alanlarında 2007-2012 yılları arasında %2,9 ve üretimde 14,2 artış olmuştur. Aynı yıllar arasında verim artışı ise %10,9 olarak gerçekleşmiştir. Verim artışında sözleşmeli üretim ve örtü altında yetiştiriciliğin artmasının da etkisi olmuştur. Zira örtü altı alanda üretim 2007 yılında 2,45 milyon ton iken %26,3 oranında artarak 2012 yılında 3,1 milyon tona çıkmıştır. 2012 yılında 11,3 milyon ton üretimin %32'si sanayi domatesi ve %27'si örtü altı üretimidir. 2007 yılında üretimin ancak %25'i örtü altında gerçekleşirken 2011 yılında örtü altı üretimin payı %28 ve 2012 yılında %27 olmuştur. Örtü altı üretiminde 2008 yılında oransal azalma esas olarak açıkta üretimin yaklaşık 1 milyon ton artmasından kaynaklanmaktadır. Örtü altında domates yetiştiriciliğinde plastik sera önemini korumaktadır. Örtü altı üretimin 2010 yılında %29'u cam serada, %62'si plastik sera, %7'si yüksek tünel ve %2'si alçak tünelde yapılmıştır. 2012 yılında ise üretimin %23'ü cam serada, %69'u plastik serada, %6'si yüksek tünelde ve %3'ü alçak tünelde yapılmıştır. 2007-2012 yılları arasında cam serada üretimin payı %32'den %23'e düşmüş, plastik serada üretimin payı ise %57'den %69'a çıkmıştır (www.tuik.gov.tr). Sanayi tipi domates ve örtü altı domates yetiştiriciliğinde dekara verimlerin daha yüksek olması üretim artışına da yansımaktadır. Sanayi tipi domateste hasat sayısı en fazla 4 olmakta

ve dekara verim yıllara göre değişmekle birlikte yaklaşık 8-10 ton arasında gerçekleşmektedir.

Sanayi Domatesi Miktarı Arttı

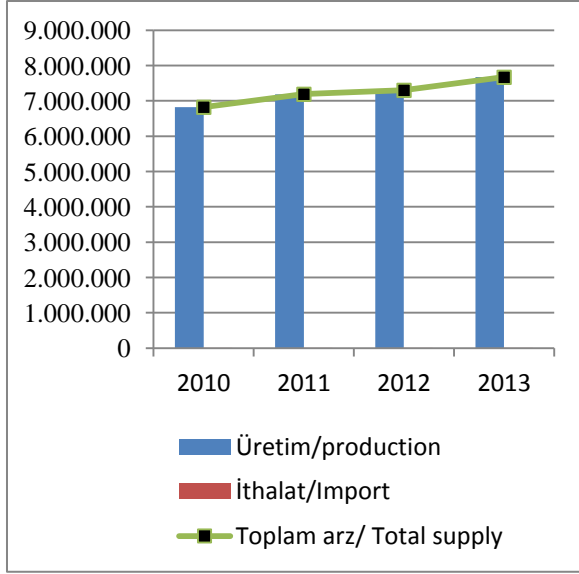
Domates ekim alanlarının 2011 ve 2012 yıllarında artması ile hem sofralık domates üretiminde hem de sanayi domatesi üretiminde artış olmuştur. 2011 yılında bir önceki yıla göre verimde %8,3, domates üretiminde %9,4 ve sanayi domatesi üretiminde %19 artış olmuştur.

Toplam Arz ve Tüketim Arttı

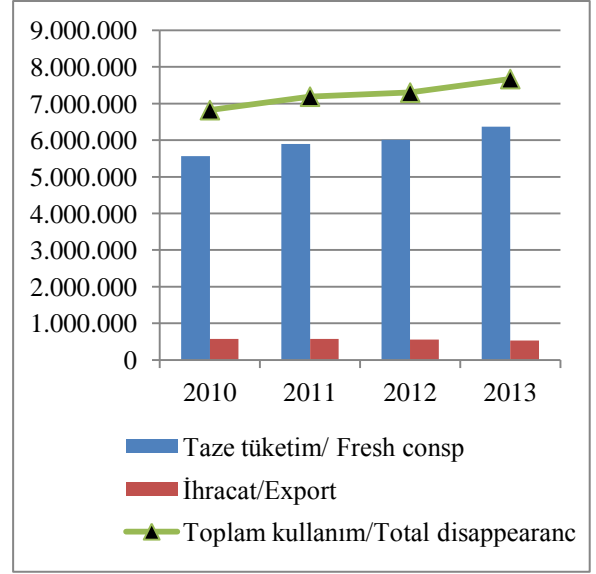
2011 yılında üretimdeki artmaya paralel olarak toplam taze domates arz ve tüketiminde bir artış olmuştur. Üretim artışı ekim alanları ve verimdeki artıştan kaynaklanmıştır.

Taze Domates İhracatı Stabil

2011 yılında taze domates ihracatımız bir önceki yıla göre %0,5 oranında artış göstermiştir. 2012 yılında ise ihracatta %2,8 azalma olmuştur. Türkiye sebze ve meyve üretimi için uygun bir iklime sahip olması ve her bölgede domates yetiştiriciliğinin mümkün olması nedeniyle yetiştiricilikte dünyadaki önemli ülkelerin başında gelmektedir. Bu nedenle de zaman zaman ithalat yapılmakla birlikte önemsiz düzeydedir.

Şekil 4- Türkiye Taze Domates Arzı
Figure 4- Turkey Fresh Tomato Supply

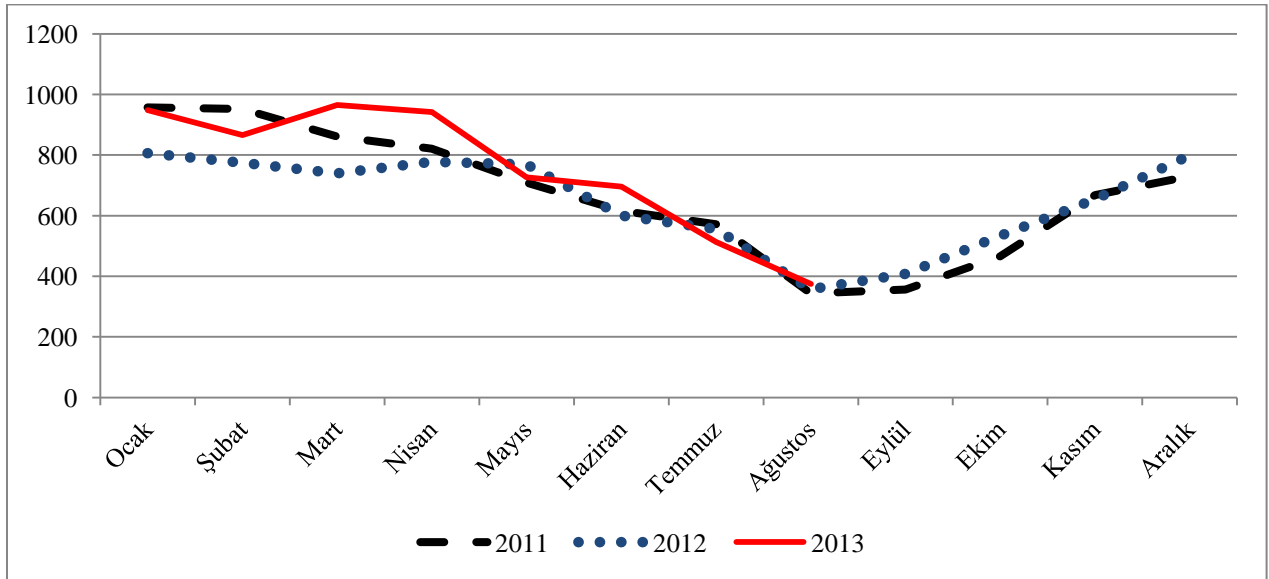
Şekil 5- Türkiye Taze Domates Kullanımı
Figure 5- Turkey Fresh Tomato

Rusya'ya İhracat Arttı

Türkiye'nin domates ihracatında son yıllarda Rusya en önemli ülke haline gelmiştir. 2000 yılında Türkiye'nin domates ihracatının miktar olarak %30'u Rusya'ya yapılırken 2012 yılında bu oran %61'e çıkmıştır (Keskin vd. 2005, www.usda.gov). 2011 ve 2012 yıllarında ise Rusya Federasyonu'nun domates ihracatından aldığı pay miktar olarak yaklaşık %58 ve %61 olarak gerçekleşmiş, aynı yıllarda Irak, İngiltere, Moldova, Suudi Arabistan, Türkmenistan ve Ukrayna'ya ihracatta artış olurken, Romanya'ya yapılan ihracatta 2011 yılında %4,9 ve 2012 yılında

%3,1 azalma görülmüştür. Türkiye'nin domates üretiminde rakip durumunda olduğu İspanya, İtalya ve Yunanistan gibi ülkelerin AB üyesi olması ve topluluk tercihi nedeniyle bu ülkelerin avantajlı durumda olması ve son yıllarda önemi gittikçe artan gıda güvenliği ve standartları konusundaki gelişmeler de ihracatta önemli olmaktadır.

Son yıllarda en yüksek ihracat artışı Rusya'ya olmuş, Suudi Arabistan ise taze domates ihracatında son yıllarda gittikçe daha az pay almıştır.

Şekil 6- Taze Domates İhracat Fiyatları (\$/ton)
Figure 6- Turkey Fresh Tomato Export Price (\$/ton)

TÜRKİYE'DE TAHMİN: 2012**İhracattın Azalacağı Tahmin Ediliyor**

Türkiye'de 2012 yılında ekim alanlarında %4,5 ve üretimde %3 artış olmuştur. Aynı yılda sanayi domatesi üretimi ise %6,5 artmıştır. Domates ihracatında ise bir önceki yıla göre yaklaşık %2,8'lik bir azalma olmuş, bununla birlikte son yıllarda Türkiye'nin taze domates ihracatı 550 bin tonu geçmiştir.

İşlenen Domates Miktarı Arttı

2011/2012 piyasa yılında sanayi domatesi üretimindeki artışın salça üretimine de olumlu

yansıtacağı ve salça üretiminde artış olacağı beklenmektedir. Dünya İşlenmiş Domates Konseyi verilerine göre 2012 yılında bir önceki yıla göre Dünya salçalık domates üretiminde %11,3'lik bir azalma olmuş, 2013 yılında da azalmanın devam edeceği tahmin edilmektedir. Buna göre Türkiye'de 2012 yılında yaklaşık 1,75 milyon ton domatesin salça sanayinde işlendiği tahmin edilmekte ve 2013 yılında da 1,8 milyon ton domatesin salça olarak işleneceği öngörülmektedir.

TÜRKİYE'DE ÖNGÖRÜ: 2013**Üretimde ve İhracatta Artış Öngörülmektedir**

Türkiye'de 2013 yılında sanayi domatesi üretiminde %2 ve toplam üretimde %4 artış olacağı öngörülmektedir. Salça üretiminde ise 2013 yılında bir önceki yıla göre yaklaşık %7 bir azalma öngörülmektedir. Bu azalmanın 2011 yılında sanayi domatesi üretim miktarlarındaki yüksek artış ve işlenmiş ürün stoklarının artmasından kaynaklandığı öngörülmektedir. İhracat 2011 yılında önemli miktarda azalmasına karşın 2012'de %16 artmıştır ve 2013'de ise yaklaşık %12'lik artış öngörülmektedir.

Ayrıca, 25 Ocak 2010 tarihinden beri Türkiye menşeli taze ve dondurulmuş domates ürünlerinin Avrupa Birliğine giriş noktalarında zirai ilaç kalıntısı riski nedeniyle fiziksel kontrole tabi tutulması zorunluluğunun 1 Ekim 2013 tarihinden itibaren kaldırılmasının da ihracatı olumlu etkileyeceği öngörülmektedir.

EK TABLOLAR

APPENDIX TABLES

Ek Tablo 1- Dünya Domates Üretimi (Ton)

Appendix Table 1- World Tomato Production (mt)

Ülkeler	2007	2008	2009	2010	2011	
<i>İtalya</i>	6.530.162	5.976.912	6.878.161	6.024.800	5.950.215	<i>Italy</i>
<i>İspanya</i>	4.081.477	4.049.753	4.798.053	4.312.709	3.864.120	<i>Spain</i>
<i>Yunanistan</i>	1.464.844	1.338.600	1.561.311	1.406.200	1.169.900	<i>Greece</i>
<i>Portekiz</i>	1.236.235	1.147.600	1.346.702	1.406.100	1.245.364	<i>Portugal</i>
<i>Fransa</i>	575.428	617.629	654.390	645.194	597.471	<i>France</i>
<i>Hollanda</i>	685.000	730.000	800.000	815.000	815.000	<i>Netherlands</i>
<i>Belçika</i>	222.600	226.200	232.100	227.680	218.435	<i>Belgium</i>
<i>İngiltere</i>	85.600	88.690	86.800	89.320	89.800	<i>UK</i>
<i>Almanya</i>	62.599	65.096	66.620	73.285	76.718	<i>Germany</i>
<i>Finlandiya</i>	38.171	40.467	38.383	39.198	40.163	<i>Finland</i>
<i>Avusturya</i>	44.922	42.109	41.513	44.241	50.389	<i>Austria</i>
<i>Danimarka</i>	20.000	20.009	20.000	15.000	14.200	<i>Denmark</i>
<i>İsveç</i>	16.400	16.200	13.600	13.800	13.543	<i>Sweden</i>
<i>İrlanda</i>	12.000	12.005	12.500	13.000	13.221	<i>Ireland</i>
Çin	36.096.890	39.938.708	45.365.543	46.760.000	48.450.000	China
ABD	14.185.180	12.735.130	14.181.320	12.858.670	12.526.070	USA
Türkiye*	9.945.040	10.985.400	10.745.600	10.052.000	11.003.433	Turkey
Hindistan	10.055.000	10.303.000	11.148.800	12.433.200	16.826.000	India
Mısır	8.639.024	9.204.097	10.278.539	8.544.993	8.105.263	Egypt
İran	5.534.266	4.826.396	5.887.714	5.256.111	6.824.298	Iran
Brezilya	3.431.230	3.867.655	4.310.477	4.106.846	4.416.652	Brazil
Meksika	3.150.353	2.872.670	2.691.395	2.997.641	2.435.788	Mexico
Rusya	1.791.007	1.938.710	2.170.390	2.049.640	2.200.590	Russia
Ukrayna	1.405.400	1.492.100	2.040.800	1.824.700	2.111.600	Ukrania
Şili	1.270.000	977.000	850.000	900.000	872.485	Chile
Diğer	27.279.985	27.711.982	28.349.066	29.261.759	29.416.313	Others
Dünya	137.858.813	141.224.118	154.569.777	152.171.087	159.347.031	World

Kaynak:FAO; TUIK

Source: FAO; SIS

*TUIK

Ek Tablo 2- Dünya Taze Domates İhracatı

Appendix Table 2- World Fresh Tomatoes Export

Ülkeler	İhracat (Ton) / Export (mt)				İhracat (1000\$) / Export (000\$)				
	2008	2009	2010	2011	2008	2009	2010	2011	
İspanya	938.596	829.540	738.773	964.054	1.225.510	1.079.170	1.084.977	1.182.956	Spain
Meksika	1.042.727	1.136.300	1.509.616	1.493.316	1.205.392	1.210.760	1.595.315	2.093.141	Mexico
Hollanda	920.950	976.435	943.119	1.039.773	1.735.650	1.569.150	1.747.934	1.577.975	Netherlands
Fas	346.222	410.118	372.112	392.435	263.593	303.672	300.180	378.593	Morocco
ABD	251.876	241.065	224.279	208.108	332.942	316.743	373.626	353.990	USA
Ürdün	393.983	431.713	371.257	434.830	193.507	169.004	232.376	224.847	Jordan
Türkiye	440.194	542.231	574.279	576.573	388.584	406.505	476.874	432.461	Turkey
Suriye	367.502	627.274	407.619	177.937	124.456	203.414	179.715	57.982	Syria
Belçika	188.986	200.483	192.550	197.113	287.050	238.533	284.505	223.340	Belgium
İtalya	110.801	93.185	128.830	105.638	233.644	204.407	287.672	244.107	Italy
Kanada	138.627	152.784	166.870	165.504	310.238	296.271	356.226	357.040	Canada
Fransa	179.924	196.149	190.879	214.414	285.834	298.657	356.437	366.382	France
Guatemala	26.890	24.150	31.723	53.227	4.040	8.181	12.716	24.358	Guatemala
Özbekistan	14.311	34.780	50.893	52.603	13.252	28.652	53.545	60.765	Uzbekistan
Çin	116.675	108.079	104.109	130.218	41.117	41.213	46.570	60.327	China
Hindistan	124.617	105.557	67.547	229.831	29.528	21.340	25.031	86.247	India
Mısır	3.172	23.867	5.700	62.248	4.565	19.887	6.712	19.097	Egypt
Brezilya	2.018	1.892	3.561	79	525	542	1.037	41	Brasil
İran	86.821	3.058	264.851	140.829	22.337	1.963	156.783	77.637	Iran
Yunanistan	3.337	2.639	7.307	14.470	2.293	1.755	5.158	8.686	Greece
Rusya Federasyonu	107	230	201	7	63	69	94	17	Russia
Şili	238	211	790	16	243	248	619	25	Chile
Portekiz	117.059	106.559	80.798	101.265	27.876	33.179	33.374	34.816	Portugal
Ukrayna	32.393	69.416	57.332	75.604	23.557	45.825	37.636	36.785	Ukrania
Diğer	663.945	589.324	590.942	618.271	615.679	509.922	595.960	599.948	Others
TOPLAM	6.511.971	6.907.039	7.085.937	7.448.363	7.371.475	7.009.062	8.251.072	8.501.563	TOTAL

Kaynak : FAO,TUIK
Source : FAO,SIS

Ek Tablo 3- Dünya Domates Salçası İhracatı
Appendix Table 3- World Tomato Paste Export

YILLAR	İhracat Miktarı (ton) / Export (mt)					İhracat Değeri (1000\$) /Export (1000\$)					Country
	2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011	
Avustralya	819	595	802	650	514	1.568	820	1.013	956	1001	Australia
Azerbaycan	1.001	541	735	779	697	646	608	954	845	878	Azerbaijan
Belçika	3.184	3.582	2.068	4.694	4.940	5.241	6.214	3.660	7.677	7.783	Belgium
Brezilya	7.047	8.512	5.257	5.174	6.362	7.548	10.633	6.274	6.552	8.906	Brazil
Bulgaristan	401	461	1.255	1.995	713	332	507	923	2.052	709	Bulgaria
Şili	85.651	62.887	66.619	90.947	91.733	70.259	70.525	83.847	95.154	91.947	Chile
Çin	842.120	816.846	805.954	1.026.988	1.126.397	541.263	794.370	812.363	813.197	950.666	China
Çek Cumh.	3.462	4.592	4.580	4.482	4.293	3.221	6.649	6.196	4.235	5.751	Czech Republic
Fransa	5.192	7.820	9.319	15.953	8.987	10.234	16.456	20.684	22.706	17.091	France
Almanya	14.629	12.885	11.917	15.099	21.637	18.050	21.325	20.349	22.300	28.559	Germany
Yunanistan	86.168	71.456	61.785	67.409	58.570	72.361	78.506	72.150	75.489	65.774	Greece
Macaristan	10.915	9.351	6.973	7.960	3.538	13.134	9.990	8.295	8.642	4.892	Hungary
İran	92.613	84.845	16.886	90.969	96.333	47.410	75.561	9.099	112.313	140.905	Iran, Islamic Rep of
İsrail	5.768	9.213	12.965	11.556	8.835	4.895	9.548	16.863	17.334	18.080	Israel
İtalya	657.076	670.478	644.574	670.513	700.377	640.203	857.859	889.765	766.739	806.387	Italy
Ürdün	1.995	4.459	4.274	4.679	3.871	1.890	5.981	5.267	4.970	5.289	Jordan
Özbekistan	19.485	8.735	8.776	3.942	1.853	7.087	4.920	5.306	2.413	1.211	Uzbekistan
Meksika	14.564	10.787	8.731	8.170	3.990	14.039	12.460	10.115	4.670	5.237	Mexico
Ukrayna	3.406	2.159	1.243	1.605	13.539	2.623	2.538	1.728	15.229	13.820	Ukraine
Fas	3.554	2.440	2.676	2.098	987	10.103	8.258	9.942	7.910	3.500	Morocco
Holanda	2.246	7.061	8.931	8.499	7.935	2.604	7.553	11.132	9.728	9.296	Netherlands
Peru	8.602	9.470	6.238	8.903	7.611	7.249	9.885	7.878	9.424	8.173	Peru
Portekiz	177.110	177.127	160.723	167.797	195.109	139.640	178.006	188.084	182.834	207.479	Portugal
S.Arabistan	4.134	1.742	1.742	10.253	14.192	3.933	2.014	2.014	11.158	14.624	Saudi Arabia
Slovakya	1.377	3.386	949	607	437	2.610	3.105	1.956	2.318	843	Slovakia
İspanya	257.557	214.388	210.773	218.134	225.158	217.374	258.467	277.802	263.857	249.252	Spain
İsviçre	2.346	2.914	3.065	3.450	2.730	9.663	133.30	14.413	14.621	13.671	Switzerland
Suriye	8.091	23.928	23.268	16.392	2.842	6.538	24.536	25.626	14.232	2.801	Syrian
Tunus	17.624	23.179	10.029	9.619	29.853	15.146	31.568	14.176	13.083	40.611	Tunisia
Türkiye	87.002	105.331	138.425	112.889	72.616	66.145	150.578	181.996	144.184	102.806	Turkey
İngiltere	2.060	1.292	752	502	588	1.806	1.867	1.756	1.292	1.672	United Kingdom
A.B.D	131.417	336.522	240.598	247.821	354.439	103.549	266.966	218.819	213.774	279.532	USA
Diğer	78.919	69.791	59.871	64.334	79.090	70.777	74.433	74.817	74.914	88.464	Others
TOPLAM	2.637.535	2.768.775	2.542.753	2.904.862	3.150.766	2.119.305	3.017.557	3.005.829	2.946.802	3.197.610	TOTAL

Kaynak:FAO,TUIK
Source:FAO, SIS

Ek Tablo 4- Dünya Taze Domates Arz ve Kullanımı

Appendix Table 4- World Global Fresh Tomato Supply and Use

	2008	2009	2010	2011	2012 Tahmin (Estimated)	2013 Öngörü (Projected)	
Ekim alanı (ha)	4.249.996	4.552.165	4.537.936	4.751.530	4.601.647	4.621.294	Area Sown(ha)
Verim (ton/ha)	33,23	33,96	33,53	33,54	33,86	33,86	Yield (ton/ha)
Üretim (ton)	141.224.118	154.569.777	152.171.087	159.347.031	155.812.718	156.477.012	Production
Kayıp	12.427.722	13.602.140	13.391.056	14.022.539	13.711.519	13.769.977	loss
Net Üretim (ton)	128.796.396	140.967.637	138.780.031	145.324.492	142.101.199	142.707.035	Net production (ton)
ARZ							SUPPLY
Net Üretim	128.796.396	140.967.637	138.780.031	145.324.492	142.101.199	142.707.035	Net Production
İthalat	5.788.598	6.325.317	6.727.158	6.825.636	6.736.010	6.895.121	Import
Toplam Arz	134.584.994	147.292.954	145.507.189	152.150.128	148.837.209	149.602.156	Total Supply
KULLANIM							DISAPPEARANCE
İhracat	6.511.971	6.907.039	7.085.937	7.448.363	7.010.592	7.429.979	Export
Gıda	123.145.269	134.773.053	133.139.078	139.217.367	136.186.046	136.885.973	Food
Yem	2.018.775	2.209.394	2.182.608	2.282.252	2.232.558	2.244.032	Feed
Diğer	2.908.979	3.403.468	3.099.566	3.202.146	3.408.013	3.042.172	Others
Toplam Kullanım	134.584.994	147.292.954	145.507.189	152.150.128	148.837.209	149.602.156	Total Disappearance

* ithalat ve ihracat miktarlarındaki farklılıklar bazı ülke kayıtlarındaki eksiklikler ve kaçaklardan kaynaklanmaktadır.

Kaynak: FAO verilerinden TEPGE tarafından hesaplanmıştır.

Source: Calculated by AERI from FAO data.

Ek Tablo 5- Türkiye'de Bölgelere Göre Domates Üretimi (ton)
Appendix Table 5- Turkey Tomato Production of Region (ton)

Bölgeler	Sofralık					Salçalık				
	2008	2009	2010	2011	2012	2008	2009	2010	2011	2012
Akdeniz	3.294.901	3.395.047	3.445.315	3.504.844	3.527.494	104.358	104.566	89.604	78.572	74.037
Ege	1.353.473	1.115.236	1.121.091	1.208.773	1.186.146	1.530.195	1.400.442	1.203.205	1.330.256	1.426.272
Batı Karadeniz	949.692	912.999	945.302	1.028.846	1.007.938	74.795	81.761	92.950	98.390	94.670
Doğu Marmara	450.841	445.217	407.158	468.160	486.416	869.910	896.229	623.273	979.795	1.093.018
Batı Marmara	433.302	406.624	381.407	427.010	415.424	588.951	526.667	459.730	539.576	521.054
Batı Anadolu	321.805	328.889	259.692	281.434	302.488	155.333	158.575	48.840	50.900	75.001
Güneydoğu Anadolu	253.148	223.838	226.093	223.558	323.714	219.233	330.524	332.534	311.467	321.252
Ortaanadolu	119.888	136.764	131.523	163.009	170.630	12.053	13.074	12.746	25.388	31.221
Kuzeydoğu Anadolu	100.742	107.580	113.425	120.432	125.994		17.000	5.085	4.000	3.905
Ortadoğu Anadolu	104.321	100.420	107.606	113.177	118.894	10.612	8.886	8.958	10.447	10.617
İstanbul	22.155	20.694	19.960	21.262	20.519		125	138	125	171
Doğu Karadeniz	15.546	12.653	14.616	12.926	12.304	101	1.762	1.749	1.086	821
Toplam	7.419.814	7.205.961	7.173.188	7.573.431	7.697.961	3.565.541	3.539.611	2.878.812	3.430.002	3.652.039

Kaynak: TUIK
Source: SIS Data

Ek Tablo 6- Türkiye Taze Domates Arz ve Kullanımı

Appendix Table 6- Turkey Tomato Paste Supply and Use

	2008	2009	2010	2011	2012 Tahmin (Estimated)	2013 Öngörü (Projected)	
Ekim alanı(ha)	195.205	186.946	179.125	181.018	189.202	199.372	Area Sown (ha)
Verim (ton/ha)	56,28	57,48	56,12	60,79	59,99	59,29	Yield (kg/ha)
Üretim(ton)	10.985.355	10.745.572	10.052.000	11.003.433	11.350.000	11.820.000*	Production (mt)
İşlenen domates (ton)	3.565.541	3.539.611	2.878.812	3.430.002	3.652.039	3.729.963	Processing Tomatoes (mt)
Üretim kayıpları (%3,5)	384.487	376.095	351.820	385.120	397.250	413.700	Loss (3,5%)
Ton / mt							
ARZ							SUPPLY
Üretim	7.035.327	6.829.866	6.821.368	7.188.311	7.300.711	7.676.337	Net Fresh Production
İthalat	85	10	492	681	132	208	Import
Toplam arz	7.035.411	6.829.876	6.821.860	7.188.992	7.300.843	7.676.545	Total Supply
KULLANIM							DISAPPEARANCE
Taze Tüketim	5.891.676	5.604.657	5.565.980	5.893.588	6.010.481	6.375.608	Fresh Consumption
İhracat	440.194	542.231	573.694	576.573	560.291	533.303	Export
Kayıplar (%10)	703.541	682.988	682.186	718.831	730.071	767.634	Loss (10%)
Toplam Kullanım	7.035.411	6.829.876	6.821.860	7.188.992	7.300.843	7.676.545	Total Disappearance

Kaynak: TÜİK verilerinden TEPGE hesaplamaları

* tuik 2. tahmin

Ek Tablo 7- Türkiye'nin Aylar İtibariyle Domates ve Domates Salçası İhracatı
Appendix Table 7 –Monthly Export of Tomato and Tomato Products in Turkey

	Ocak January	Şubat February	Mart March	Nisan April	Mayıs Mai	Haziran June	Temmuz July	Ağustos August	Eylül September	Ekim October	Kasım November	Aralık December	Toplam Total
Taze Domates (kg) / Tomato(Fresh) (kg)													
2008	18.320.399	23.807.463	56.836.211	73.861.641	101.957.263	52.901.543	3.473.103	2.112.494	17.446.244	16.391.869	32.305.541	40.780.357	440.194.128
2009	20.734.812	34.107.655	58.762.746	91.940.567	129.026.889	72.395.399	1.495.660	7.356.600	9.839.023	20.803.203	41.046.529	54.721.665	542.230.748
2010	35.071.388	46.024.257	89.458.077	101.292.297	165.871.979	49.204.072	4.589.548	6.945.392	11.050.505	3.684.161	16.472.691	44.029.695	573.694.062
2011	32.482.426	47.882.551	78.329.214	107.271.723	135.215.010	66.844.377	6.891.968	9.641.074	16.037.441	14.876.915	19.416.888	41.683.710	576.573.297
2012	39.308.918	42.143.041	87.058.754	76.101.664	121.186.526	54.992.966	7.032.163	9.916.803	17.346.512	21.335.027	44.414.754	39.454.196	560.291.324
2013	28.926.856	43.166.579	53.039.019	74.338.426	132.875.448	32.462.885	5.885.866	2.898.119	-	-	-	-	373.593.198
Domates Salçası (kg) / Tomato Paste(kg)													
2007	8.343.475	6.577.780	6.669.898	6.300.861	3.545.926	2.720.633	6.513.502	13.104.980	11.443.575	9.027.457	5.752.718	7.001.312	87.002.117
2008	4.824.913	4.883.213	3.654.905	4.385.220	5.737.218	3.711.196	10.128.824	15.377.790	14.011.421	14.340.657	14.515.041	9.760.562	105.330.960
2009	11.233.208	8.818.823	6.553.676	13.405.120	8.692.155	8.847.508	10.508.676	13.632.766	12.634.858	14.258.116	14.723.387	15.134.968	138.443.261
2010	11.275.093	9.816.073	13.811.233	10.389.002	10.781.832	10.531.272	10.060.475	9.000.011	9.315.292	5.113.638	6.242.300	6.471.187	112.807.408
2011	7.233.744	5.318.351	3.954.737	3.052.724	3.787.614	2.451.821	3.078.249	8.227.954	11.458.573	7.166.317	9.760.004	7.125.551	72.615.639
2012	6.133.024	4.795.555	7.286.724	5.161.694	5.330.336	5.729.697	7.656.613	10.137.644	7.993.913	8.241.341	10.153.658	6.549.091	85.169.290
2013	6.952.814	8.541.896	5.554.194	5.141.524	7.111.154	7.268.352	6.291.686	12.911.107	-	-	-	-	59.772.727

Kaynak: TUIK

Source: SIS data.

Ek Tablo 8 - Ülkelere Göre Türkiye'nin Taze Domates İhracatı (kg)

Appendix Table 8 - Turkey Fresh Tomatoes Export by Countries (kg)

Ülkeler	2008	2009	2010	2011	2012	Countries
Afganistan	-	-	-	3.283	1.440	Afganistan
Almanya	5.245.851	6.871.547	14.465.814	5.467.918	4.983.141	Germany
Arnavutluk	261.652	1.098.525	1.108.410	1.035.465	388.062	Albania
Avusturya	1.318.025	554.022	1.651.863	452.259	352.606	Austria
Azerbaycan	2.177.697	4.189.160	11.648.065	11.094.246	8.049.608	Azerbaijan
B.A.E	127.175	-	138.362	430.396	175.981	U.A.E
Bahreyn	87.741	-	-	-	356.694	Bahrain
Belçika	7.950	66.498	111.591	15.795	36.761	Belgium
Belarus	6.235.533	1.876.647	5.919.041	5.195.786	6.472.031	Belarus
Bosna Hersek	6.287.493	9.309.337	6.733.361	6.779.697	5.126.968	Bosnia-Her
Bulgaristan	37.053.079	96.942.952	65.521.589	34.275.573	19.794.540	Bulgaria
Çek Cumh.	2.082.418	504.456	3.048.365	1.258.940	1.254.675	Czech Repb.
Çin	-	30	-	-	-	China
Danimarka	7.300	96.365	775.061	25.020	97.800	Denmark
Ege Srb. Blg.	963	1.082	1.704	1.320	190	Aegean F.Z
Estonya	41.107	-	426.335	1.800	22.875	Estonia
Fransa	195.919	459.113	1.024.553	11.354	130.415	France
Gürcistan	3.479.050	5.494.486	6.556.070	5.876.110	6.237.694	Georgia
Hırvatistan	1.581.491	2.221.295	3.037.583	1.707.009	1.073.075	Croatia
Hollanda	851.005	887.967	3.006.298	1.895.257	2.396.168	Netherlands
Irak	8.502.076	17.438.282	11.097.665	19.377.029	44.426.355	Iraq
İngiltere	119.115	368.102	792.067	966.240	1.205.266	UK
İran	-	-	-	-	-	Iran
İrlanda	-	150	-	-	-	Ireland
İspanya	-	-	19.296	-	-	Spain
İsrail	53.910	-	-	-	-	Israel
İsveç	143.731	218.481	567.793	288.270	200.391	Sweden
İsviçre	53.817	95.698	350.261	108.545	55.211	Switzerland
İtalya	27.932	112.399	401.778	23.499	-	Italy
K.K.Türk C.	625.116	762.175	1.775.782	1.810.023	1.530.152	RT.N.C
Katar	45.558	-	21.700	-	8.100	Qatar
Karadağ	426.174	430.578	392.437	395.600	306.595	Karadağ
Kazakistan	5.003	122.910	39.336	255.217	419.103	Kazakhstan
Kırgızistan	-	-	-	-	40.142	Kyrgyzstan
Kosova	5.779.402	5.439.446	6.064.896	4.181.777	2.009.768	Kosovo
Kuveyt	678.290	27.311	96.801	469.572	1.630.670	Kuwait
Letonya	470.623	462.605	1.327.145	322.450	324.903	Latvia
Litvanya	115.800	19.500	-	77.720	-	Lithuania
Macaristan	1.930.282	824.107	917.780	13.180	448.336	Hungary
Makedonya	1.036.777	2.081.262	767.587	1.258.940	430.155	Macedonia
Malta	-	15.600	-	-	-	Malta
Mersin S. Blg.	1.056.512	816.514	386.721	-	-	Mersin F.Z
Moldova	10.692.120	6.377.301	7.293.840	21.358.071	15.077.123	Moldova
Norveç	26.975	31.654	67.071	39.809	35.888	Norway
Polonya	3.397.229	4.163.218	11.522.216	5.914.379	5.390.157	Poland
Romanya	32.448.820	34.046.230	44.564.060	28.384.116	17.331.674	Romania
Rusya F.	260.954.600	261.859.317	302.102.387	335.228.335	341.462.316	Russia
Singapur	1.000	-	264	-	158	Singapore
Sirbistan	1.827.474	2.472.452	2.738.218	3.732.554	1.754.372	Serbia
Slovakya	197.167	392.170	1.060.698	93.940	70.510	Slovakia
Slovenya	1.219.214	1.375.028	1.988.141	1.045.910	494.060	Slovenia
Suriye	21.659	178.780	22.450	274.780	904.689	Syria
Suudi Arb.	15.957.542	23.668.434	17.679.761	31.411.727	32.195.707	Saudi Arabia
Türkmenistan	2.740	24.083	37.946	47.119	47.751	Turkmenistan
Ukrayna	22.212.185	45.449.962	33.634.008	42.666.934	35.270.190	Ukraine
Yunanistan	2.048.508	2.383.517	789.892	1.300.333	270.858	Greece
Toplam	439.118.800	542.230.748	573.694.062	576.573.297	560.291.324	Total

Kaynak: TUIK

Source: SIS data.

Not: 2011 yılı ilk 8 aylık veriler.

Ek Tablo 9- Ülkelere Göre Türkiye'nin Domates Salçası İhracatı (kg)

Appendix Table 9- Turkey Tomato Paste Export by Countries (kg)

Ülkeler	2008	2009	2010	2011	2012	Countries
ABD	586.716	560.462	855.667	660.537	712.579	USA
Afganistan	32.846	56.428	64.931	74.184	46.659	Afganistan
Almanya	3.731.046	6.157.999	3.993.221	1.679.290	1.536.816	Germany
Arjantin	11.463	-	-	3.825	-	Argentina
Arnavutluk	3.000	3.900	5.179	1.620	498	Albania
Avusturalya	1.146.520	1.871.805	1.115.794	531.637	328.174	Australia
Avusturya	147.326	170.152	62.485	4.330	10.269	Austria
Azerbaycan	34.924	71.871	189.479	130.515	156.844	Azerbaijan
B.A.E	693.401	2.128.792	1.703.960	259.051	177.276	U.A.E
Bahreyn	214.831	205.354	207.644	22.278	31.687	Bahrain
Bangladeş	-	-	-	-	2.000	Bangladesh
Belçika	238.594	214.159	76.926	26.031	114.897	Belgium
Benin	-	-	7.608	-	-	Benin
Bosna Hersek	83.625	651	-	1.852	1.570	Bonia-Her
Bulgaristan	3.100	169.128	136.691	2.346	2.585	Bulgaria
Bursa Serbest Bölge	119.265	66.461	7.667	79.513	84.531	Bursa F.Z
Cape Verde	36.642	73.000	19.156	-	-	Cape Verde
Cezayir	1.971.373	10.422.601	5.173.950	1.162.392	650.580	Algeria
Çek Cumh.	1.365	-	-	-	-	Czech Republic
Danimarka	172.245	361.404	281.185	109.240	48.776	Denmark
Ege Serbest Bölge	40.637	8.651	820.632	87.692	467.200	Aegean F.Z
Ekvator Ginesi	-	-	-	1.000	210	Equatorial G.
Estonya	4.050	10.228	-	326	-	Estonia
Filipinler	12.948	-	-	87	-	Philippines
Finlandiya	-	20.412	42.444	-	3.984	Finland
Fransa	506.043	1.278.387	1.245.225	152.907	136.058	France
Gabon	-	-	17.443	-	500	Gabon
Gambiya	-	8.154	20.178	612	-	Gambia
Gine	-	-	-	2.856	8.164	Guinea
Güney Africa	-	192.323	1.728	582	1.170	S. Africa
Güney Kore	844.687	66.962	78.133	-	-	S. Korea
Gürcistan	2.540.459	3.328.564	2.494.507	322.627	309.875	Georgia
Haiti	-	237.048	84.660	-	-	Haiti
Hırvatistan	8.748	164.327	168.420	64.800	36.585	Croatia
Hindistan	-	-	-	-	-	India
Hollanda	1.872.938	1.353.250	406.791	444.568	441.936	Netherlands
Hollanda Antileri	18.558	24.060	-	12.000	-	Netherlands A.
Hong Hong	-	-	2.400	-	-	Hong Kong
Irak	28.594.834	37.430.113	39.383.038	36.851.875	47.144.405	Irak
İngiltere	1.048.916	7.346.398	1.331.266	743.238	480.062	UK
İran	-	-	-	2.115	-	Iran
İrlanda	-	-	-	-	-	Ireland
İsrail	184.249	169.362	552.157	2.000	556.849	Israel
İst.Deri Serb.Böl.	-	1.457	-	-	-	İst. F.Z.
İsveç	877.247	1.364.319	1.010.545	261.117	581.063	Sweden
İsviçre	229.331	418.351	103.540	111.293	37.761	Switzerland
İtalya	-	182.809	1.920	-	-	Italy
Japonya	15.915.341	10.069.951	12.623.277	12.130.599	14.830.863	Japan
K.K.Türk Cum.	572.656	615.756	672.739	441.745	443.543	RT.N.C
Kanada	86.775	150.001	125.540	153.526	139.121	Canada
Katar	37.200	36.574	-	386	18.287	Qatar
Kazakistan	214.394	63.405	325.361	333.520	41.193	Kazakhstan
Kırgızistan	5.291	8.104	750	-	-	Kyrgyzstan
Komorolar	-	-	-	6.750	-	Komorolar
Kosova	498	50.703	9.828	14.329	9.229	Kosovo
Kuveyt	6.051.975	5.629.382	5.535.677	1.789.258	368.857	Kuwait
Letonya	2.191	-	-	-	-	Letonia
Libya	1.143.752	3.593.335	1.432.082	218.743	5.047	Libya
Litvanya	647	-	-	-	-	Lithuania
Lübnan	73.399	39.390	5.124	67.320	71.553	Lebanon
Macaristan	61.274	26.555	40.339	18.797	28.519	Hungary
Makedonya	937	4.985	1.988	5.369	2.050	Macedonia
Malezya	1.162.966	1.219.843	634.724	201.573	483.636	Malaysia
Maritus	-	-	-	1.500	-	Maritsus

**Ek Tablo 9- Ülkelere Göre Türkiye'nin Domates Salçası İhracatı (kg) –devam-
Appendix Table 9- Turkey Tomato Paste Export by Countries (kg) - cont'ed**

Ülkeler	2008	2009	2010	2011	2012	Countries
Mersin Serbest Bölge	160.528	271.831	115.200	-	-	Mersin F.Z
Mısır	759.569	464.460	185.058	-	1.530	Egypt
Moğolistan	-	-	19.673	19.760	19.619	Mongolei
Moldova	189	-	-	-	-	Moldova
Mozambik	-	-	11.653	-	1.909	Mozambique
Nepal	-	132.997	244.673	-	-	Nepal
Nijerya	53.407	106.814	-	-	359	Nijeria
Norveç	667.107	1.067.635	550.020	227.092	391.064	Norway
Özbekistan	10.166	21.672	14.041	996	13.686	Uzbekistan
Panama	-	2.928	20.104	-	80	Panama
Polonya	-	19.125	-	-	-	Poland
Rize Serbest Bölge	16.197	540	1.992	-	-	Rize F.Z
Romanya	380.524	2.268.796	896.588	187.248	50.874	Romania
Rusya	9.029.437	6.516.767	5.230.103	4.482.788	2.744.781	Russia
Senegal	-	-	713	495	1.555	Senegal
Singapur	14.007	24.313	31.963	8.693	9.640	Singapore
Sirbistan	330.158	556.101	24.471	-	-	Serbia
Slovakya	-	-	4.699	3.426	-	Slovakia
Sri Lanka	-	-	80	80	-	Sri Lanka
Sudan	4.677.017	8.382.516	4.363.002	885.191	360.540	Sudan
Suriye	32.754	2.988	984	996	14.176	Syria
Suudi Arabistan	11.708.596	14.979.133	15.210.937	6.596.738	6.536.427	Saudi Arabia
Şeyşeler	-	-	21.848	-	1.823	Şeyşeler
Tanzanya	-	17.625	-	820	100	Tanzania
Togo	-	44.946	-	-	-	Togo
Türkmenistan	3.762	9.581	10.105	16.407	14.835	Turkmenistan
Ukrayna	1.164.542	589.597	95.397	-	-	Ukraine
Umman	4.745.928	4.810.064	2.393.246	927.524	4.393.443	Uman
Ürdün	59.234	18.749	26.315	20.458	18.148	Jordan
Yemen	-	202.388	78.746	-	-	Yemen
Yeni Zelanda	167.772	268.243	148.614	29.705	5.378	New Zealand
Yunanistan	8.843	16.126	12.934	4.560	6.604	Greece
Diğer	-	-	-	8.911	29.258	Others
Toplam	105.330.960	138.443.261	112.827.658	72.615.639	85.169.290	Total

Kaynak: TUK.
Source: SIS data.

Ek Tablo 10- Türkiye'nin Aylar İtibariyle Domates ve Domates Ürünleri İthalatı (kg)
Appendix Table 10- Monthly Import of Tomato and Tomato Products in Turkey (kg)

	Ocak January	Şubat February	Mart March	Nisan April	Mayıs Mai	Haziran June	Temmuz July	Ağustos August	Eylül September	Ekim October	Kasım November	Aralık December	Toplam
Domates(taze)/ Tomato(fresh)													
2008	-	-	-	-	-	65.250	-	-	-	-	-	19.200	84.450
2009	-	9.710	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9.710
2010	-	-	-	18.720	36.960	46.939	22.000	-	31.990	-	307.235	28.400	492.244
2011	40.846	-	-	-	13.450	236.400	-	73.772	269.404	19.500	-	27.375	680.747
2012	500	-	-	-	-	65.700	22.655	-	-	-	-	43.138	131.993
2013	-	4.080	-	20.200	-	-	-	-	-	-	-	-	24.280
Domates salçası/ Tomato paste													
2008	115.520	-	8.505	-	54.710	40.500	67.339	75.000	30.500	97.390	40.304	20.000	549.768
2009	30.500	40.000	160.150	40.000	-	50.778	30.500	98.217	40.000	18.575	138.518	296.911	944.149
2010	25	63.638	558.750	57.724	95.715	54.000	2.450	232.266	30.000	11.736	29.168	379.180	1.514.652
2011	-	114.572	211.227	378.942	172.998	353.569	44.910	189.130	89.743	6.400	26.000	55.690	1.643.181
2012	13.750	26.000	10.000	12.000	14.772	20.000	26.802	39.870	73	48.403	3.442	37.136	252.248
2013	6.306	34.112	8.006	76.616	57.610	54.120	-	-	-	-	-	-	236.770

Kaynak: TUIK.
Source: SIS data.

Ek Tablo 11- Ülkelere Göre Türkiye'nin Taze Domates İthalatı (kg)
Appendix Table 11- Turkey Fresh Tomato Import by Countries (kg)

Ülkeler	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Countries
Avusturya	24.500	-	-	-	13.450	-	Austria
Bulgaristan	-	19.200	9.710	-	-	-	Bulgaria
Gürcistan	-	-	-	-	-	500	Georgia
Hollanda	-	-	-	18.720	-	-	Netherlands
Irak	-	-	-	22.000	-	-	Iraq
İran	-	-	-	325.235	-	-	Iran
K.K.Türk.Cum.	-	-	-	42.390	109.321	-	R.T.N.C
Romanya	-	-	-	-	-	2.000	Romania
Rusya Federasyonu	-	65.250	-	36.960	249.600	106.838	Russia
Suudi Arabistan	-	-	-	-	308.376	22.655	Saudi Arabia
Ukrayna	-	-	-	46.939	-	-	Ukraine
TOPLAM	24.500	84.450	9.710	492.244	680.747	131.993	TOTAL

Kaynak: TUIK.
Source: SIS data.

Ek Tablo 12- Ülkelere Göre Türkiye'nin Salça İthalatı (kg)
Appendix Table 12- Turkey Tomato Paste Import by Countries (kg)

Ülkeler	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Countries
ABD	-	-	-	-	-	1.378	USA
Almanya	-	500	-	625	600	400	Germany
BAE	-	-	-	-	29.400	-	BAE
Cezayir	-	-	-	525.420	85.680	-	Algeria
Çin	-	-	-	-	10.000	250	China
Ege Serbest Bölge	-	-	-	-	73.641	-	Ege F.Z
Fas	-	-	12.000	36.000	24.000	21.000	Morocco
Fransa	-	-	1.340	500	-	-	France
Gürcistan	-	-	278	-	-	-	Georgia
Irak	-	106.533	125.316	99.710	56.133	29.436	Iraq
İspanya	3.000	-	-	900	-	47.092	Spain
İsrail	-	284.000	411.500	232.891	212.547	129.000	Israel
İsviçre	-	-	-	-	-	10.500	Switzerland
İtalya	-	-	300	64.064	84.019	7.000	Italy
Japonya	18.599	115.520	63.980	-	-	-	Japan
Portekiz	-	-	-	-	-	1.920	Portugal
K.K.Türk.Cum.	7.140	-	-	-	-	4.272	R.T.N.C
Kanada	-	8.505	-	-	-	-	Canada
Rusya Federasyonu	-	-	-	-	6.120	-	Russia
Suudi Arabistan	-	34.710	329.435	-	50.343	-	Saudi Arabia
Umman	37.600	-	-	211.266	-	-	Uman
Yunanistan	-	-	-	343.276	1.010.698	-	Greece
TOPLAM	66.339	549.768	944.149	1.514.652	1.643.181	252.248	TOTAL

Kaynak: TUIK.
Source: SIS data.

Ek Tablo 13-Türkiye Domates ve Salça Toptan Fiyatları (YTL / kg)
Appendix Table 13- Turkey Fresh Tomato and Tomato Paste Wholesaler Prices

DOMATES/TOMATO												
Yıl	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
	January	February	March	April	Mai	June	July	August	September	October	November	December
2007					0,60	0,59	0,59	0,60	0,64	0,70		
2008					0,92	0,74	0,63	0,63	0,57	0,73		
2009					0,93	0,75	0,67	0,72	0,68	0,71		
2010					0,81	0,76	0,77	0,79	1,08	1,90		
2011					1,15	1,00	0,85	0,81	0,82	0,88		
2012					1,32	0,90	0,81	0,91	0,93	0,91		
2013					0,86	1,17	0,94	0,69	-	-		
SALÇA/TOMATO PASTE												
Yıl	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
	January	February	March	April	Mai	June	July	August	September	October	November	December
2007	2,23	2,28	2,29	2,36	2,47	2,48	2,49	2,30	2,36	2,60	2,60	2,61
2008	2,61	2,66	2,73	2,72	2,73	2,77	2,84	2,71	2,72	2,70	2,70	2,69
2009	2,66	2,66	2,63	2,63	2,62	2,62	2,61	2,61	2,60	2,60	2,59	2,59
2010	2,51	2,46	2,39	2,37	2,38	2,39	2,41	2,59	3,04	3,33	3,67	3,67
2011	3,72	3,78	3,86	3,88	3,83	3,84	3,82	3,77	3,21	3,20	3,19	3,19
2012	3,20	3,26	3,20	3,19	3,18	3,19	3,16	3,15	3,19	3,29	3,41	3,46
2013	3,47	3,44	3,45	3,46	3,47	3,48	3,49	3,45	-	-	-	-

Kaynak:TUIK (2003 =100)

Source: SIS

Ek Tablo 14- Domates Ortalama Perakende Fiyatları (YTL/kg)
Appendix Table 14- Monthly Retail Prices of Tomato (YTL/kg)

Yıllar	Ocak January	Şubat February	Mart March	Nisan April	Mayıs Mai	Haziran June	Temmuz July	Ağustos August	Eylül September	Ekim October	Kasım November	Aralık December
2006	0,9300	1,0200	1,0500	1,3100	1,3700	0,7900	0,8800	0,7400	0,6900	0,8300	1,2100	1,400
2007	2,2400	2,0800	1,8000	1,7700	1,0100	0,8661	0,9194	0,9193	1,123	1,421	1,4274	1,5402
2008	1,5470	1,5114	1,3689	1,6838	1,6187	0,8105	0,7634	0,7492	0,6882	1,2635	1,3715	1,3584
2009	1,6066	1,3621	1,6145	1,8175	1,6521	0,9747	1,1080	0,9729	0,8777	0,9074	0,9844	1,2778
2010	1,4297	1,7439	1,4919	1,8522	1,2027	1,0193	1,0224	1,0581	1,6629	3,5290	2,7515	2,0884
2011	1,9553	1,8551	1,5548	1,4223	1,4583	1,1363	1,1315	1,1516	1,0813	1,2696	1,8785	2,0840
2012	1,7850	1,7097	1,6441	2,3685	2,5163	1,3378	1,2409	1,2967	1,3644	1,3802	1,3549	1,7663
2013	2,6759	2,2979	2,7787	2,7938	1,7013	1,6863	1,8107	1,3192	-	-	-	-

Kaynak : TUIK
Source : SIS

Ek Tablo 15- Salça Ortalama Perakende Fiyatları (YTL/Kg)
Appendix Table 15- Monthly Retail Prices of Tomato Paste (YTL/kg)

Yıl	Ocak January	Şubat February	Mart March	Nisan April	Mayıs Mai	Haziran June	Temmuz July	Ağustos August	Eylül September	Ekim October	Kasım November	Aralık December
2006	2,4500	2,4600	2,4800	2,4600	2,4800	2,4800	2,5100	2,5600	2,7600	2,8600	2,9600	3,0400
2007	3,1100	3,1700	3,2500	3,3400	3,5200	3,5265	3,4741	3,3862	3,3825	3,477	3,5122	3,5768
2008	3,6356	3,7072	3,7656	3,7874	3,8325	3,9198	3,9617	3,9428	3,7422	3,6298	3,5826	3,5362
2009	3,6342	3,6001	3,4727	3,5012	3,3832	3,3561	3,346	3,2871	3,2567	3,2677	3,239	3,3197
2010	3,2633	3,2577	3,2472	3,2265	3,2043	3,2212	3,2544	3,4612	3,8127	4,5666	5,1453	5,2608
2011	5,3768	5,5155	5,6536	5,7052	5,6415	5,5369	5,5546	5,4787	5,1745	4,8451	4,8656	4,8087
2012	4,7760	4,7775	4,7180	4,6778	4,7008	4,6679	4,6639	4,6332	4,5443	4,5956	4,7558	4,8924
2013	5,0019	5,0064	4,9690	4,9460	4,9384	4,9283	4,8646	4,9308	-	-	-	-

Kaynak:TUIK
Source: SIS

Ek Tablo 16- Türkiye'de Aylar İtibariyle Domates ve Domates Salçası İhracat Fiyatları (\$/Ton)

Appendix Table 16 - Turkish Export Prices of Tomato and Tomato Products by Months (\$/mt)

	Ocak January	Şubat February	Mart March	Nisan April	Mayıs Mai	Haziran June	Temmuz July	Ağustos August	Eylül September	Ekim October	Kasım November	Aralık December	Ortalama
Taze Domates / Tomato (fresh)													
2007	940	961	959	1.020	683	514	586	423	501	599	860	922	799
2008	953	933	969	1.138	1.012	660	763	387	477	578	644	737	884
2009	881	816	807	944	780	559	588	434	396	470	615	767	750
2010	928	918	990	1.008	704	534	544	371	457	607	891	931	831
2011	957	952	861	821	709	616	572	343	356	466	668	730	750
2012	806	775	740	778	769	600	556	357	408	534	654	799	715
2013	948	866	965	942	726	696	513	375	-	-	-	-	828
Domates Salçası/ Tomato paste													
2007	954	934	923	912	898	921	1.062	1.089	1.129	1.131	1.170	1.147	1.043
2008	1.319	1.239	1.267	1.224	1.181	1.243	1.469	1.554	1.497	1.514	1.479	1.418	1.430
2009	1.426	1.379	1.408	1.371	1.411	1.345	1.300	1.277	1.250	1.227	1.261	1.252	1.313
2010	1.219	1.231	1.231	1.251	1.214	1.163	1.243	1.319	1.363	1.441	1.416	1.489	1.277
2011	1.288	1.383	1.488	1.460	1.437	1.560	1.518	1.479	1.378	1.465	1.358	1.423	1.416
2012	1.377	1.459	1.465	1.443	1.490	1.493	1.466	1.387	1.361	1.389	1.468	1.436	1.432
2013	1.478	1.486	1.378	1.433	1.382	1.383	1.409	1.390	-	-	-	-	1.417

Kaynak: TEPGE tarafından TUIK verilerinden yararlanarak hesaplanmıştır.

Source: Calculated by AERI from SIS data.

TEAE Yayın Listesi

- Demir A., **Buğday Durum ve Tahmin: 2011/2012**, Yayın No: 190, Temmuz 2011, Ankara.
- Davran M., Tok N., **Adana İlinde Erkenci Patates Üreten Tarım İşletmelerinin Sosyo-Ekonomik Yapısı ve Toplumsal Cinsiyet Yapılanması**, Yayın No: 189, Nisan 2011, Ankara.
- Gül Yavuz G., **Polatlı İlçesinde Üreticilerin Tarım Sigortası Yaptırmaya Karar Verme Sürecinde Etkili Olan Faktörlerin Analizi**, Yayın No: 188, Mart 2011, Ankara.
- Oğuz C., Kan A., **Konya İli Seydişehir İlçesi Yaylacık Köyünde Bahçe Tarımında Kadınların Rolü ve Etkinliğinin Ölçülmesi**, Yayın No: 187, Mart 2011, Ankara.
- Sivük H., **Konya Ereğli İlçesi Sağ Sahil Sulama Birliği'ne Üye Üreticilerin Su Kullanım Davranışları Üzerine Bir Araştırma**, Yayın No: 186, Mart 2011, Ankara.
- Ataseven Y., **Tarımsal Faaliyetlerin İçme Suyu Havzalarındaki Etkilerinin Araştırılması: Ankara İli Örneği**, Yayın No: 185, Mart 2011, Ankara.
- Arısoy H., **Türkiye'nin Avrupa Birliği Buğday Ortak Piyasa Düzenine Uyumunun İç Anadolu Bölgesi Üreticilerine Olası Yansımaları**, Yayın No: 184, Mart 2011, Ankara.
- Zan Sancak A., Aygören E., **Turuncgiller Durum ve Tahmin: 2010/2011** Yayın No: 183, Aralık 2010, Ankara.
- TEAE Personeli, **TEAE Bakış 2010**, Yayın No: 182, Aralık 2010, Ankara
- Taşdan K., Aygören E., Gül Yavuz G., Gülaç Z.N., Yasan Ataseven Z., Yılmaz F., Zan Sancak A., **Ekonomik Göstergelerle Türkiye'de Tarım 2009**, Yayın No: 181, Ağustos 2010, Ankara
- Peker K., Kan A., **Konya'da Yetiştirilen Tarla Ürünlerinde Rekabet Üstünlüklerinin Tespiti**, Yayın No: 180, Temmuz 2010, Ankara
- Taşdan K., Çeliker S.A., Arısoy H., Ataseven, Y., Dönmez, D., Gül, U., Demir, A.,2010. **Akdeniz Bölgesinde Su Ürünleri Avcılığı Yapan İşletmelerin Sosyoekonomik Yapısı**, Yayın No: 179, Temmuz 2010, Ankara
- Ören M.N., Alemdar T., Parlakay O., Yılmaz H., Seçer A., Güngör C., Yaşar B., Gürer B., **Adana İlinde Arıcılık Faaliyetinin Ekonomik Analizi**, Yayın No: 178, Mayıs 2010, Ankara
- Albayrak M., **Yağ Meyve ve Sebze Pazarlama Merkezleri: Toptancı Haller-Pazarlar (Dünya, Avrupa Birliği ve Türkiye'den Örneklerle Yapısı ve İşleyişi)**, Yayın No: 177, Ekim 2009, Ankara
- TEAE., **Ekonomik Göstergelerle Türkiye'de Tarım 2008**, Yayın No: 176, Ağustos 2009, Ankara
- Metin Özcan K., Tatlıdil F., **Review Of Commodity Trading And Challenges To Viable Derivatives Contracts In Turkey**, Yayın No 175, Temmuz 2009, Ankara
- Sayın C., Mencet M.Nisa, Taşcıoğlu Y., **Süt Toplama Merkezlerinin, Gıda Güvenliğini Sağlama ve Sokak Sütçülüğünü Önlemedeki Rollerinin Belirlenmesi: Antalya İli Örneği**, Yayın No 174, Nisan 2009, Ankara
- Çelik Y., **Konya İlinde Havuç Üretimi Yapan Tarım İşletmelerinin Avrupa Birliği Tarımsal Muhasebe Veri Ağı Sistemine Göre Sınıflandırılması ve İşletme Başarı Ölçütlerinin Karşılaştırılması**, Yayın No 173, Nisan 2009, Ankara
- Dellal İ., Berkum S., **Sektörel Analizler: Süt, Domates, Hububat, Kanatlı**, Yayın No 172, Mart 2009, Ankara
- Dellal İ., Berkum S., **Sectoral Analysis: Dairy, Tomato, Cereal, Poultry**, Yayın No 171, Mart 2009, Ankara
- Dellal İ., Keskin G., **Küresel Mali Kriz: Tarım Sektöründe Riskler ve Fırsatlar**, Yayın No 170, Kasım 2008, Ankara
- Yılmaz S., **AB'ye Uyum Sürecinde Türkiye'de Yağ Sebze ve Meyve Toptancı Hallerinin İşleyişinde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri: Antalya İli Toptancı Hali Örneği**, Yayın No 169, Şubat 2008, Ankara
- Çeliker S.A., Korkmaz Ş., Demir A., Gül U., Dönmez D., Özdemir İ., Kalanlar Ş., **Ege Bölgesi Su Ürünleri Avcılığı Yapan İşletmelerin Sosyo-Ekonomik Analizi**, Yayın No: 168, Ocak 2008, Ankara.
- TEAE., **Ekonomik Göstergelerle Türkiye'de Tarım 2007**, Yayın No: 167, Şubat 2008, Ankara
- Can M., **Avrupa Birliği Kırsal Kalkınma Programlarının Türkiye'nin Kırsal Kalkınması Açısından İncelenmesi: SAPARD ve IPARD Örneği**, Yayın No: 166, Aralık 2007, Ankara
- Çınar H., Demir A., Top B., Horne P., **Türkiye Kanatlı Eti Alt Sektör Analizi**, Yayın No: 165, Ağustos 2007, Ankara
- Ege H., Hasdemir M., Yılmaz N., Dönmez D., Belt J., **Türkiye Hububat Alt Sektör Analizi**, Yayın No: 164, Ağustos 2007, Ankara.
- Dellal İ., Özat H., Özudoğru T., **Tarımda Mazot Kullanımı ve Mazot Destekleri**, Yayın No: 163, Eylül 2007, Ankara.
- Keskin G., Nazlı C.,Elçi S., Özudoğru T., Valk O., **Türkiye Domates Alt Sektör Analizi**, Yayın No: 162, Temmuz 2007, Ankara.
- Gül Yavuz G., **Fındık Durum ve Tahmin : 2007/2008**, Yayın No: 161, Ağustos 2007, Ankara.
- Taşdan K., **Mısır Durum ve Tahmin : 2007/2008**, Yayın No: 160, Ağustos 2007, Ankara.
- İçöz Y., Taşdan K., İriboy S., Berkum S., **Türkiye Süt Alt Sektör Analizi**, Yayın No: 159, Temmuz 2007, Ankara.
- Demir A.,**Buğday Durum ve Tahmin: 2007/2008**, Yayın No: 158, Temmuz 2007, Ankara.
- Onurlubaş H. E., Kızılaslan H., **Türkiye' de Bitkisel Yağ Sanayindeki Gelişmeler ve Geleceğe Yönelik Beklentiler.**, Yayın No: 157, Mayıs 2007, Ankara
- Karakaş A.,Günler N., **Çay Durum ve Tahmin : 2006/2007**, Yayın No: 156, Mart 2007, Ankara

- Şahinöz A., Çağatay S., Teoman Ö., **Türkiye’de Tarımsal Destekleme Politikası Aracı Olarak Fark Ödeme Sistemi’nin Uygulanabilirliğinin Tartışılması ve Sistemin İktisadi Analizi**, Yayın No: 155, Nisan 2007, Ankara
- Koç B., Gül A., **Türkiye’de Bir Kırsal Kalkınma Modeli Olarak Köy Kentler ve Köy Kentlerde Tarımsal İhtişmelerin Sosyal ve Ekonomik Analizi**, Yayın No: 154, Mart 2006, Ankara
- TEAE Uzmanları., **AB ve Türkiye’de Tarımda Sektörel Analizler**, Yayın No: 152, Aralık 2006, Ankara
- Dönmez, D., **Pirinç Durum ve Tahmin : 2006/2007**, Yayın No: 151, Kasım 2006, Ankara
- TEAE., **Ekonomik Göstergelerle Türkiye’de Tarım 2006**, Yayın No: 150, Kasım 2006, Ankara
- Çeliker, S.A., Korkmaz, Ş., Dönmez, D., Gül, U., Demir, A., Genç, Y., Kalanlar, Ş., Özdemir, İ., **Karadeniz Bölgesi Su Ürünleri Avcılığının Sosyo-Ekonomik Analizi, (İngilizce)**, Yayın No: 149, Mart 2006, Ankara.
- Özudoğru, T., **Pamuk Durum ve Tahmin : 2006/2007**, Yayın No: 148, Kasım 2006, Ankara.
- Ege,H., Eken,H., Çakaryıldırım,N., **Arpa Durum ve Tahmin : 2006/2007**, Yayın No: 147, Temmuz 2006, Ankara.
- Hasdemir,M., Karahocagil,P., Hasdemir,M., **Kuru Kayısı Durum ve Tahmin : 2006/2007**, Yayın No: 146, Eylül 2006, Ankara.
- Anaç, H., Dönmez, D., Ege, H., **Buğday Durum ve Tahmin: 2005/2006**, Yayın No:145, Haziran 2006, Ankara.
- Şahin., Y., **TARİĞ Zeytin ve Zeytinyağı Tarım Satış Kooperatiflerinde Devlet Yatırım Yardımları ve Kooperatif-Ortak İhtişmeleri**, Yayın No: 144, Ocak 2006, Ankara.
- Çeliker, S.A., Korkmaz, Ş., Dönmez, D., Gül, U., Demir, A., Genç, Y., Kalanlar, Ş., Özdemir, İ., **Karadeniz Bölgesi Su Ürünleri Avcılığının Sosyo-Ekonomik Analizi**, Yayın No: 143, Mart 2006, Ankara.
- Tunalıoğlu, R., Karahocagil, P., **Zeytinyağı- Sofralık Zeytin – Prina Yağı Durum Tahmin : 2005/2006**, Yayın No: 142, Mart 2006, Ankara.
- Candemir, M., Deliktaş, E., **TİGEM İşletmelerinde Teknik Etkinlik, Ölçek Etkinliği, Teknik İlerleme, Etkinlikteki Değişme ve Verimlilik Analizi: 1999-2003**, Yayın No:141, Ocak 2006, Ankara.
- Kekin, G., Çakaryıldırım, N., Dölekoğlu, C.Ö., **Domates ve Domates Salçası Durum ve Tahmin: 2005/2006**, Yayın No: 140, Kasım 2005, Ankara.
- Ataseven, Y., **AB ve Türkiye’de Tütüne Yönelik Politikalar- Karşılaştırmalı Bir Analiz**, Yayın No: 139, Ağustos 2005, Ankara.
- Tunalıoğlu, R., Taşkaya, B., **Fındık-Antep Fıstığı Durum ve Tahmin Raporu: 2005/2006**, Yayın No:138, Eylül 2005, Ankara.
- Dölekoğlu, C.Ö., Keskin, G., Özdemir, İ., **Yemelik Kuru Baklagiller Durum ve Tahmin : 2005/2006**, Yayın No:137, Eylül 2005, Ankara.
- Taşkaya, B., Tunalıoğlu, R., Odabaşı, S., **Yağlı Tohumlar ve Bitkisel Yağlar:2005/2006**, Yayın No:136, Eylül 2005, Ankara.
- Anaç, H., Dönmez, D., Dellal, İ., **Buğday Durum ve Tahmin: 2005/2006**, Yayın No:135, Temmuz 2005, Ankara.
- Oktay, E., Tunalıoğlu, R., **Türk Tarım Politikasının Avrupa Birliği Ortak Tarım Politikasına Uyumu**, Yayın No:134, Haziran 2005, Ankara.
- Özudoğru, T., Çakaryıldırım, N., **Pamuk Durum ve Tahmin: 2005/2006**, Yayın No:133, Haziran 2005, Ankara.
- İçöz, Y., Demir, A., Çeliker, A., Kalanlar, Ş., Gül,U., **Süt ve Süt Ürünleri Durum ve Tahmin 2004-2005**, Yayın No:132, Ağustos 2005, Ankara
- İçöz, Y., Demir, A., Çeliker, A., Kalanlar, Ş., Gül, U., **Et ve Et Ürünleri Durum ve Tahmin 2004-TEPGE Buğday Durum ve Tahmin 2011-12 49 2005**, Yayın No:131, Nisan 2005, Ankara
- Arısoy, H., Oğuz, C., **Tarımsal Araştırma Enstitüleri Tarfından Yeni Geliştirilen Buğday Çeşitlerinin Tarım İhtişmelerinde Kullanım Düzeyi ve Geleneksel Çeşitler İle Karşılaştırmalı Ekonomik Analizi-Konya İli Örneği**, Yayın No:130, Mart 2005, Ankara.
- Kızılaslan, N., Kızılaslan, H., **Türkiye’de Kimyasal Gübre Kullanımı ve Tokat İli Artova İlçesinde Kimyasal Gübredeki Uygulamalar, Gübreleme-Çevre İhtişmeleri**, Yayın No:129, Mart 2005, Ankara.
- Tunalıoğlu, R., Karahocagil, P., **“Zeytinyağı - Sofralık Zeytin ve Pirina Yağı Durum Tahmin:2004/2005”**, Yayın No: 128, Mart 2005, Ankara.
- Karahocagil, P. Tunalıoğlu, R., Çakaryıldırım, N. **“Turunçgiller Durum ve Tahmin 2004-2005”**, Yayın No: 127, Şubat 2005, Ankara
- Saner, G., Engindeniz, S., Çukur, F., Yücel, B., **İzmir ve Muğla İllerinde Faaliyet Gösteren Arıcılık İhtişmelerinin Teknik ve Ekonomik Yapısı İle Sorunları Üzerine Bir Araştırma**, Yayın No:126, Ocak 2005, Ankara.
- Dölekoğlu,Ö.C., Keskin, G. **Yemelik Kuru Baklagil Durum ve Tahmin 2004-2005**, Yayın No: 125, Aralık 2004, Ankara.
- Keskin, G., Dölekoğlu, Ö.C., **Domates ve Domates Salçası Durum ve Tahmin Raporu 2004-2005** Yayın No: 123, Eylül 2004, Ankara
- Koç, M., **Ege Bölgesinde Çekirdeksiz Kuru Üzüm Fiyatlarında Dalgalanmalar ve Etkileri Üzerine Bir Araştırma**, Yayın No: 122, Haziran 2004, Ankara.
- Güneş, E., **Tarım İşletmelerinde Kredi Taleplerinin Doğrusal Programlama Yöntemiyle Belirlenmesi “Kırşehir İli Merkez İlçesi Tarım İşletmeleri Araştırması”**, Yayın No: 121, Haziran 2004, Ankara.

- Özüdoğru, H., "Köy-Koop Kırklareli Birliğinin Ekonomik Analizi ve Yöneticilerin Kooperatif İşletmelerinin Bağarısına Etkilerinin Değerlendirilmesi" Yayın No: 120, Mayıs 2004, Ankara
- Şengül, S., "Türkiye'de Yoksulluk Profili ve Gelir Gruplarına Göre Gıda Talebi", Yayın No: 119, Mart 2004, Ankara.
- Tunalıoğlu, R., Karahocagil, P., "Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin Durum Tahmin:2003/2004", Yayın No: 118, Mart 2004, Ankara.
- TEAE Personeli, "Teae Bakığ 2003", Yayın No: 117, Ocak 2004, Ankara.
- İçöz, Y., "Bursa İli Süt Sığırcılık İşletmelerinde Karlılık ve Verimlilik Analizi", Yayın No: 116, Mart 2004, Ankara.
- Özüdoğru, T., "Pamuk Durum ve Tahmin: 2003/2004", Yayın No: 115, Ocak 2004, Ankara.
- Atıcı, C., "Türkiye'nin Dığ Ticaretinde ve Transfer Politikalarında Değiğimin Faktör Bazında Gelir Dağılımı Etkileri: Bir Sosyal Hesaplar Matrisi Denemesi", Yayın No: 114, Aralık 2003, Ankara.
- Yavuz, F., Birinci, A., Peker, K., Atsan, T. "Türkiye Fındık Sektörü Ekonometrik Modelinin Oluğturulması ve Politik Analizlerde Kullanımı", Yayın No: 113, Aralık 2003, Ankara.
- Tunalıoğlu, R., Karahocagil, P., "Türkiye I. Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin Sempozyumu Bildirileri", Yayın No: 112, Aralık, 2003 Ankara.
- Karahocagil, P.,Tunalıoğlu, R., Taşkaya, B., Anaç, H., "Turunçgiller Durum ve Tahmin 2003-2004",Yayın No: 111,Kasım 2003, Ankara.
- Dölekoğlu, T., Yağlı Tohumlar ve Bitkisel Yağlar Durum ve Tahmin 2003-2004, Yayın No: 110, Ağustos 2003, Ankara
- Dölekoğlu, C.Ö., Uysal, F., Yemeklik Kuru Baklagil Durum ve Tahmin 2003-2004, Yayın No: 109, Ağustos, 2003 Ankara
- Keskin, G., Pezikoğlu, F., Gül, U., Sebze Durum Raporu 2002-Domates, Yayın No: 108, Temmuz,2003, Ankara
- Dölekoğlu, T., Türkiye I. Yağlı Tohumlar, Bitkisel Yağlar ve Teknolojileri Sempozyumu Bildirileri, Yayın No: 107, Ağustos, 2003
- Özüdoğru, T., Ertürk,Y.E., 2003, Türkiye VI. Pamuk ve Tekstil ve Konfeksiyon Sempozyumu Bildirileri, Yayın No: 106, Ağustos. 2003, Ankara
- Dölekoğlu, C.Ö., 2003, Tüketicilerin İşlenmiş Gıda Ürünlerindeki Kalite Tercihleri, Sağlık Riskine Karđı Tutumları ve Besin Bileğimi Konusunda Bilgi Düzeyleri (Adana Örneği), Yayın No: 105, Temmuz, Ankara
- Akbay, A.Ö., 2003, Türkiye'de Ėeker Üretiminin Ekonomik ve Sosyal Karlılığının Değerlendirilmesi, Yayın No: 104, Temmuz, Ankara
- Özkan, U., Erkuş, A., 2003, Bayburt İlinde Sığır Yetiğtiriciliğine Yer veren Tarım İşletmelerinin Ekonomik Analizi, Yayın No: 103, Temmuz, Ankara
- Demirci, S., Ėeker Kanunundaki Değiğiklikle Olası Etkilerin Ekonomik Analizi, Yayın No: 102, TEPGE Buğday Durum ve Tahmin 2011-12 50 Haziran,Ankara.
- Tan, S., Dellal, İ., 2003, Avrupa Birliği'nde Ortak Tarım Politikasının ĖleyiĖi ve Türk Tarımının Uyum Süreci, Yayın No: 100, Mayıs Ankara.
- Dellal, İ., Gül, U., Anaç, H., 2003. Buğday Durum ve Tahmin: 2003/2004, Durum ve Tahmin 2003-2, Yayın No: 99, Ankara.
- Yeni, R., Dölekoğlu, C.Ö., 2003, Tarımsal Destekleme Politikasında Süreçler ve Üretici Transferleri, Yayın No: 98, Nisan, Ankara.
- Karlı, B. 2003, Gap Alanındaki Tarım Kooperatifleri ve Diğer Çiftçi Örgütlerinin Bölge Kalkınmasındaki Etkinliği, Yayın No: 97, Mart, Ankara.
- Tunalıoğlu, R., Karahocagil, P., Tan, M., Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin Durum ve Tahmin:2003, Durum ve Tahmin:2003-1,Yayın No:96, Mart, Ankara.
- Gül, A., Akbay, A.Ö., Dölekoğlu, C.Ö., Özel, R., Akbay, C., Adana Ėli Kentsel Alanda Ailelerin Ev Dığı Gıda Tüketimlerinin Belirlenmesi, Yayın No:95, Ocak, Ankara.
- Ertürk, Y.E., Tan, S., Et ve Et Mamülleri Durum ve Tahmin: 2003, Durum ve Tahmin 2002-6, Yayın No: 94, Aralık, Ankara.
- Tan, S., Ertürk, Y.E., Süt ve Süt Mamülleri Durum ve Tahmin: 2003, Durum ve Tahmin 2002-5, Yayın No: 93, Aralık, Ankara.
- Ertürk, Y.E., Tan, S., Kümes Hayvanları ve Yumurta Durum ve Tahmin: 2003, Durum ve Tahmin 2002-4, Yayın No: 92, Aralık, Ankara.
- Ege, H., Karahocagil P., 2002, Yemlik Tahıllar Durum ve Tahmin: 2002/2003, Durum ve Tahmin 2002-3, Yayın No: 91, Aralık, Ankara
- Tunalıoğlu, R., Gökçe, O., 2002, Ege Bölgesinde Optimal Zeytin Yayılığ Alanlarının Tespitine Yönelik Bir Arağtırma, Yayın No: 90, Aralık, Ankara.
- Özüdoğru, T., 2002, Pamuk Durum ve Tahmin: 2002/2003, Durum ve Tahmin 2002-2, Yayın No:89, Ekim, Ankara.
- Karlı, B. 2002, Gap Alanındaki Tarıma Dayalı Sanayi Ėİletmelerinin Geliğimi, Sorunları ve Çözüm Yolları, Yayın No: 88, Eylül, Ankara.

- Özüdoğru, T., Ertürk, E., 2002, **Türkiye V. Pamuk, Tekstil ve Konfeksiyon Sempozyumu Bildiriler**, Yayın No: 87, Ekim, Ankara
- Tan, S., Ertürk, Y.E., **Türkiye’de Süt Tozu Üretimi ve Dünyadaki Rekabet çansı**, Yayın No: 86, Ekim, Ankara.
- Tan, S., Dellal, İ., 2002, **Kırmızı Et Üretim ve Tüketim Açığını Kapatmak İçin Alternatif Bir Yaklaşım: Hindi Üretimi ve Sözleşmeli Yetiştiricilik Modeli, Proje Raporu 2002-3**. Yayın No: 85, Temmuz, Ankara.
- Dellal, İ., Tunalioglu, R., 2002, **Buğday Durum ve Tahmin: 2002/2003, Durum ve Tahmin 2002-1**, Yayın No: 84, Ankara.
- Dellal, İ., Keskin, G., Dellal, G., 2002, **Gap Bölgesinde Küçükbaş Hayvan Yetiştiriciliğinin Ekonomik Analizi ve Hayvansal Ürünlerin Pazara Arzı, Proje Raporu 2002-2**. Yayın No: 83, Temmuz, Ankara.
- Ege, H., Karahocagil P., 2001, **Yemlik Tahıllar Durum ve Tahmin: 2001/2002, Durum ve Tahmin 2001-7**, Yayın No: 82, Aralık, Ankara.
- Dellal, G., Eliçin, A., Tekel, N., Dellal, İ., 2002, **Gap Bölgesinde Küçükbaş Hayvan Yetiştiriciliğinin Yapısal Özellikleri, Proje Raporu 2002-1**. Yayın No: 82, Temmuz, Ankara.
- Ertürk, Y.E., Tan, S., **Kümes Hayvanları ve Yumurta Durum ve Tahmin: 2002, Durum ve Tahmin 2001-6**, Yayın No: 81, Kasım, Ankara.
- Ertürk, Y.E., Tan, S., **Et ve Et Mamülleri Durum ve Tahmin: 2002, Durum ve Tahmin 2001-5**, Yayın No: 80, Kasım, Ankara.
- Tan, S., Ertürk, Y.E., **Süt ve Süt Mamülleri Durum ve Tahmin: 2002, Durum ve Tahmin 2001-4**, Yayın No: 79, Kasım, Ankara.
- Özüdoğru, T., Tatlıdil, H., 2001, **“Bu Toprağın Sesi” Televizyon Programının Polatlı İlçesinde Çiftçi Davranışlarına Etkileri Üzerine Bir Araştırma, Proje Raporu**. Yayın No: 78, Aralık, Ankara.
- Akyıl, N., Özüdoğru, T., 2001, **Yeni Gelişmeler Işığında Pamuk Sektörü, Iv. Türkiye Pamuk, Tekstil ve Konfeksiyon Sempozyumu Bildirileri**, Yayın No: 77, Aralık, Ankara.
- Karahocagil, P., 2001, **Yeter Gelirli Çözümler Büyüklüğü: Literatür İncelemesi, Proje Raporu 2001-24**, Yayın No:76, Ekim, Ankara.
- Dellal, İ., 2001, **Buğday Durum ve Tahmin: 2001/2002, Durum ve Tahmin 2001-3**, Yayın No: 74, Eylül, Ankara.
- Dölekoğlu, T., 2001, **Yağlı Tohumlar ve Bitkisel Yağlar Durum ve Tahmin: 2001/2002, Durum ve TEPGE Buğday Durum ve Tahmin 2011-12 51 Tahmin 2001-2**, Yayın No:73, Ağustos, Ankara.
- Tan, S., 2001, **Türkiye’de Sütçülük Sektöründe Bölgeler Arası Yapısal Değişimin Spatial Denge Modeli İle Analizi, Proje Raporu 2001-22**, Yayın No: 72, Ağustos, Ankara.
- Abay, C., Sayan, S., Miran, B., Bayaner, A., 2001, **Türkiye’deki Tarımsal Destek Harcamalarının Enflasyon Üzerine Etkilerinin Ekonometrik Analizi, Proje Raporu 2001-21**, Yayın No:71, Haziran, Ankara.
- Sarımeşeli, M., Tatlıdil, F., 2001, **Doğrudan Gelir Desteği ve Kayıt Sistemi Pilot Uygulaması ve Orman Çi Köyler Açısından Değerlendirilmesi, Proje Raporu 2001-20**, Yayın No:70, Nisan, Ankara
- Saraçoğlu, B., Aydoğuş, O., Köse, N., İşgören, D., 2001, **Türkiye’de Su Ürünleri Sektörü: Üretim, Talep ve Pazarlama, Proje Raporu 2001- 19**, Yayın No:69, Nisan, Ankara.
- Çakmak, E., Kasnakoğlu, H., 2001, **Tarım Sektöründe Türkiye ve Avrupa Birliği Etkileşimi, Proje Raporu 2001-18**, Yayın No:68, Nisan, Ankara.
- Demirci, S., 2001, **İçerik Fabrikalarının Performans Analizi ve Toplam Faktör verimliliklerinin Ölçümü: Dea ve Malmquist İndeks Yaklaşımı, Proje Raporu 2001-17**, Yayın No:67, Nisan, Ankara.
- Zaim, O., Bayaner, A., Kandemir, M.U., 2001, **Tarımda İller ve Bölgeler Düzeyinde Üretkenlik ve Etkinlik: Farklar ve Nedenler, Proje Raporu 2001-16**, Yayın No:66, Nisan, Ankara.
- TEAE Personeli **Türkiye’de Bazı Bölgeler İçin Önemli Ürünlerde Girdi Kullanımı ve Üretim Maliyetleri, 2001, Proje Raporu 2001-14**, Yayın No:64, Nisan, Ankara.
- Koç, A., Tanrıvermiş, H., Budak, F., Gündoğmuş, E., İnan, H., Kubaş, A., Özkan, B., 2001, **Türkiye Tarımında Kimyasal İlaç Kullanımı: Etkinsizlik, Sorunlar ve Alternatif Düzenlemelerin Etkileri, Proje Raporu 2001-13**, Yayın No:63, Nisan, Ankara.
- İşıklı, E., Koç, A., Miran, B., Akyıl, N., Abay, C., Güler, S., Günden, C., 2001, **Türkiye’de Tütünde Arz Kontrolü ve Ekonomik Etkileri, Proje Raporu 2001-12**, Yayın No:62, Nisan, Ankara.
- Binici, T., Koç, A., Bayaner, A., 2001, **Üretici Risk Davranışları ve Etkileyen Sosyo-Ekonomik Faktörler: Adana AÇağı Seyhan Ovası Örneği (İngilizce), Çalışma Raporu 2001-1**, Yayın No:61, Nisan, Ankara.
- Akdemir, Ş., Binici, T., Şengül, H., Vd. 2001, **Bölge Bazlı Tarım Sigortasının Türkiye’de Seçilmiş Bölgeler İçin Potansiyel Sigorta Talebinin ve Talebinin Karşılanabilirliğinin Belirlenmesi, Proje Raporu 2001-11**, Yayın No:60, Nisan, Ankara.
- Alpay, S., Yalçın, İ., Dölekoğlu, T., 2001, **Avrupa Birliği Kalite ve Sağlık Standartlarının Türk Gıda Sanayi Sektörü Rekabet Gücü Üzerine Etkisi, Proje Raporu 2001-10**, Yayın No:59, Nisan, Ankara
- Özüdoğru, T., Akyıl, N., 2001, **Pamuk Durum ve Tahmin:2001/2002, Durum ve Tahmin 2001-1**, Yayın No:58, Eylül, Ankara.
- Bayaner, A., Koç, A., Tanrıvermiş, H., Gündoğmuş, E., Ören, N., Özkan, B., 2001, **Doğrudan Gelir Desteği Pilot Uygulamasının İzleme ve Değerlendirilmesi, Proje Raporu 2001-9**, Yayın No:57, Mart, Ankara

- Ediz, D., İntişah, A.Ş., Özlü, R., 2001, **Doğrudan Gelir Desteği Pilot Uygulaması (Türkçe ve İngilizce), Proje Raporu 2001-8**, Yayın No:56, Mart, Ankara.
- Yavuz, F., Aksoy, Ş., Tan, S., Dağdemir, V., Keskin, A., 2001, **Türkiye’de Süt Pazarlama Sisteminin Gıyileştirilmesi İçin Kurumsal Yapılanma Gıhtiyacı Üzerine Bir Araştırma, Proje Raporu 2001-7**, Yayın No:55, Mart, Ankara.
- Koç, A., Uzunlu, V., Bayaner, A., 2001, **Türkiye Tarımsal Ürün Projeksiyonları 2000-2009, Proje Raporu 2001-6**, Yayın No:54, Şubat, Ankara.
- Koç, A., Bayaner, A., Tan, S., Ertürk, Y.E., Fuller, F., 2001, **Türkiye’de Destekleme Politikaları ve Programlarının Hayvancılık Sektörünün Gelişmesi Üzerine Etkisi (İngilizce), Proje Raporu 2001-5**, Yayın No:53, Ocak, Ankara.
- Ertürk, Y.E., 2001, **Ankara İli Kızılcahamam İlçesinde Köy-Tür’e Bağlı Olarak Faaliyet Gösteren Broiler İGletmelerinin Ekonomik Analizi, Proje Raporu 2001-4**, Yayın No:52, Ocak, Ankara.
- Akgüngör, S., Barbaros, F., Kumral, N., 2001, **Türkiye’de Meyve ve Sebze İGleme Sanayinin Avrupa Birliğı Piyasasında Sürdürülebilir Rekabet Gücü Açısından Değerlendirilmesi, Proje Raporu 2001-3**, Yayın No: 51, Ocak, Ankara.
- Özcan, Y.Z., 2001, **Türkiye’de Fındık, Çay, İeker Pancarı ve Tütün Tarımında Hızlı Kırsal Değerlendirme (İngilizce), Proje Raporu 2001-2**, Yayın No: 50, Ocak, Ankara.
- Şengül, H., Koç, A., Akyıl, N., Bayaner, A., Fuller, F., 2001, **Türkiye’de Pamuk Pazarı: Gelecekteki Talebi Etkileyen Faktörlerin Değerlendirilmesi, Proje Raporu 2001-1**, Yayın No: 49, Ocak, Ankara.
- Dellal, İ., Ege, H., 2000, **Yemlik Tahıllar Durum ve Tahmin: 2000/2001, Durum ve Tahmin 2000-2**, Yayın No: 48, Aralık, Ankara.
- Akyıl, N., 2000, **Pamuk Endüstrisinde Pazar Merkezli Bilgi AkıGı, Türkiye İn. Pamuk, Tekstil ve TEPGE Buğday Durum ve Tahmin 2011-12 52 Konfeksiyon Sempozyumu Bildiriler TartıGmalar**, Yayın No: 47, Ekim, Ankara.
- Tan, S., Ertürk, Y.E., 2000, **Türkiye’de Hayvancılık Sektörü: Üretici, Sanayici ve Politika Yapıcılar Açısından Sektörün Değerlendirilmesi, Türkiye I. Besi ve Süt Hayvancılığı Sempozyumu Bildirileri**, Yayın No: 46, Temmuz, Ankara.
- Sarımeşeli, M., Aydoğuş, O., 2000, **Dünya Fındık Piyasasının Ekonomik Analizi ve Türkiye İçin Optimum Politikaların Saptanması, Proje Raporu 2000-6**, Yayın No: 45, Temmuz, Ankara.
- Ege, H., Dellal, İ., 2000, **Buğday Durum ve Tahmin: 2000/2001, Durum ve Tahmin 2000-1**, Yayın No: 44, Temmuz, Ankara.
- Dellal, İ., 2000, **Antalya İlinde Kıl Keçisi Yetiştiriciliğine Yer veren Tarım İGletmelerinin Ekonomik Analizi ve Planlanması, Proje Raporu 2000-5**, Yayın No: 43, Haziran, Ankara.
- Tanrıvermiş, H., 2000, **Orta Sakarya Havzası’nda Domates Üretiminde Tarımsal İlaç Kullanımının Ekonomik Analizi**, Yayın No: 42, Mayıs, Ankara.
- Tanrıvermiş, H., Gündoğmuş, E., Ceyhan, V., Fidan, H., Özüdoğru, H., 2000, **Türkiye’de Özelleştirme Uygulamalarının Tarım Kesimine Etkilerinin Değerlendirilmesi, Proje Raporu 2000-3**, Yayın No:41, Mayıs, Ankara.
- Demirci, S., 2000, **Doğrudan Gelir Sistemi ve Uygulamalar: Literatür İncelemesi, Proje Raporu 2000-1**, Yayın No: 40, Mayıs, Ankara.
- Saraçoğlu, B., Köse, N., 2000, **Bazı Gıda Sanayilerinin Uluslararası Rekabet Gücü: Makarna, Bisküvi ve Un Sanayi, Proje Raporu 2000-2**, Yayın No: 39, Mayıs, Ankara.
- Tan, S., Şener, B., Aytüre, S., 1999, **Feoga ve Türkiye’de Uygulanabilirliğı, ÇalıGma Raporu 1999-3**, Yayın No: 38, Aralık, Ankara.
- Kıral, T., Kasnakoğlu, H., 1999, **Tarımsal Ürünler İçin Maliyet Hesaplama Metodolojisi ve veri Tabanı Rehberi, Proje Raporu 1999-13**, Yayın No: 37, Aralık, Ankara.
- Demirci, S., 1999, **Destekleme Alımı ve Fark Ödeme Sisteminin Refah ve Dağılım Etkilerinin İncelenmesi, Proje Raporu 1999-12**, Yayın No: 36, Aralık, Ankara.
- Brooks, J., Tanyeri, A., 1999, **Tarımsal Politika Reformu: Sosyal Hesap Matriksi Yaklaşımı (İngilizce), Proje Raporu 1999-11**, Yayın No: 35, Aralık, Ankara.
- Çakmak, E.H., Akder, H., 1999, **Dünya Ticaret Örgütü-Tarım Anlaşması’nın Yeni Görüşme Dönemi ve Türkiye: Olanaklar, Kısıtlar ve Stratejiler, Proje Raporu 1999-10**, Yayın No:34, Aralık, Ankara.
- Akyıl, N., 1999, **Pamuk Durum ve Tahmin: 1999/2000, Durum ve Tahmin 1999-8**, Yayın No: 33, Aralık, Ankara.
- Özçelik, A., Tanrıvermiş, H., Gündoğmuş, E., Turan, A., 1999, **Türkiye’de Sulama İGletmeciliğinin Geliştirilmesi Yönünden İbekelerin Birlik ve Kooperatiflere Devri İle Su Fiyatlandırma Yöntemlerinin Gıyileştirilmesi Olanakları, Proje Raporu 1999-9**, Yayın No: 32, Kasım, Ankara.
- Koç, A., Beghin, J., Fuller, F., Aksoy, Ş., Dölekoğlu, T., Şener, A., 1999, **Türkiye’de Yağlı Tohumlar Pazarı: Uluslararası Fiyatlar ve Alternatif Politikaların Arz, Talep ve İkame Ürünler Üzerine Etkileri (Türkçe ve İngilizce), Proje Raporu 1999-8**, Yayın No: 31, Eylül, Ankara.
- Bayaner, A., Bozkurt, H., 1999, **Türk Tarımında Bilim ve Araştırma Politikaları (İngilizce)**, Yayın No: 30, Ekim, Ankara.
- Ege, H., 1999, **Yemlik Tahıllar Durum ve Tahmin: 1999/2000, Durum ve Tahmin 1999-7**, Yayın No: 29, Eylül, Ankara.

- Ertürk, Y.E., Tan, S., 1999, **Et ve Et Mamülleri Durum ve Tahmin: 1999, Durum ve Tahmin 1999-6**, Yayın No: 28, Ağustos, Ankara.
- Akyıl, N., Bayaner, A., 1999, **Pamukta Tarım ve Sanayi Entegrasyonu, Türkiye Iı. Pamuk, Tekstil ve Konfeksiyon Sempozyumu Bildirileri**, Yayın No: 27, Ağustos, Ankara.
- Tan, S., Ertürk, Y.E., 1999, **Süt ve Süt Mamülleri Durum ve Tahmin: 1999, Durum ve Tahmin 1999-5**, Yayın No: 26, Ağustos, Ankara.
- Şener, A., Koç, A., 1999, **Türkiye'de Kimyasal Gübre Talebi, Çalışma Raporu 1999-2**, Yayın No: 25, Ağustos, Ankara.
- Aydoğuş, O., Ege, H., Köse, N., 1999, **Buğday Durum ve Tahmin: 1999/2000, Durum ve Tahmin 1999-4**, Yayın No: 24, Haziran, Ankara.
- Bayaner, A., 1999, **Çorum Ğlinde Yumurta Tavukçuluğunun Ekonomik Analizi, Proje Raporu 1999-7** Yayın No: 23, Haziran, Ankara.
- Çakmak, E., Kasnakoğlu, H., Akder, H., 1999, **Türk Tarımında Destekleme Alımları ve Pazar Giriği Etkileri: Tarımsal Sektör Modeli Analizi, (Ğngilizce), Proje Raporu 1999-6** Yayın No: 22, Mayıs, Ankara.
- Furtan, W.H., Güzel, A., Karagiannis, G., Bayaner, A., 1999, **Türkiye'de Tarımsal Araştırmaların TEPGE Buğday Durum ve Tahmin 2011-12 53 Getirisi ve Tarımsal verimlilik (Ğngilizce), Proje Raporu 1999-5**, Yayın No: 21, Mayıs, Ankara.
- Bayaner, A., Uzunlu, V., 1999, **Türk Baklagil Pazarlama Politikalarının Dünya Ticaretine Etkileri, Çalışma Raporu 1999-1**, Yayın No: 20, Nisan, Ankara.
- Ege, H., Ertürk, Y.E., 1999, **Yemlik Tahıllar Tahmin: 1998/99, Tahmin 1999-3**, Yayın No: 19, Mart, Ankara.
- Aksoy, Ş., Şener, A., 1999, **Yağlı Tohumlar ve Bitkisel Yağlar Durum ve Tahmin: 1997/98, Durum ve Tahmin 1999-2**, Yayın No: 18, Mart, Ankara.
- Yurdakul, O., V.D., 1999, **Türkiye'de Hayvansal Ürünler Arzı ve Yem Talebi: Mevcut Durumun Değerlendirilmesi ve Alternatif Politika Senaryoları (Türkçe ve Ğngilizce), Proje Raporu 1999-4**, Yayın No: 17, Mart, Ankara.
- Akyıl, N., 1999, **Pamuk Tahmin: 1998/99, Tahmin 1999-1**, Yayın No: 16, Mart, Ankara.
- Akgüngör, S., Miran, B., Abay, C.F., Olhan, E., Nergis, N.K., 1999, **Ğstanbul, Ankara, ve Ğzmir Ğllerinde Tüketicilerin Çevre Dostu Ürönlere Yönelik Potansiyel Talebinin Tahminlenmesi, Proje Raporu 1999-3**, Yayın No: 15, Şubat, Ankara.
- Özçelik, A., Turan, A., Tanrıvermiş, H., 1999, **Türkiye'de Tarımın Pazara Entegrasyonunda Sözleşmeli Tarım ve Bu Modelin Sürdürülebilir Kaynak Kullanımı Ğle Üretici Geliri Üzerine Etkileri, Proje Raporu 1999-2**, Yayın No: 14, Şubat, Ankara.
- Schmitz, A., Çakmak, E., Schmitz T. And R. Gray, 1999, **Türk Tarımında Devlet Eliyle Ticaret (Türkçe ve Ğngilizce), Proje Raporu 1999-1**, Yayın No: 13 Şubat, Ankara.
- Bayaner, A., Nevruz, G., Akyıl, N., 1998, **I. Türkiye Pamuk, Tekstil ve Konfeksiyon Sempozyumu: Bildiriler, Tartışmalar**, Yayın No: 12, Ekim, Ankara.
- Aydoğuş, O., Nevruz, G., 1998, **I. Türkiye Buğday Sempozyumu: Bildiriler, Tartışmalar**, Yayın No: 11, Temmuz, Ankara.
- Yıldırım, T., Furtan, W.H., Güzel, A., 1998, **Türkiye Buğday Politikasının Teorik ve Uygulamalı Analizi, Çalışma Raporu 1998-4**, Mayıs, Ankara.
- Çakmak, E.H., Kasnakoğlu, H., Yıldırım, T., 1998, **Fark Ödeme Sisteminin Ekonomik Analizi, Çalışma Raporu 1998-3**, Nisan, Ankara.
- Bayaner, A., 1998, **Türkiye Makarnalık Buğday Sektörü ve Uluslararası Pazardaki Rekabet Gücü, Çalışma Raporu 1998-2**, Yayın No: 8, Nisan, Ankara.
- Fisunoğlu, M., Pınar M., Aydoğuş, O., 1998, **Türkiye'nin Orta ve Doğu Avrupa Ülkeleri ve Rusya Federasyonu Ğle Tarımsal Ticaret Olanakları, Çalışma Raporu 1998-1**, Mart, Ankara.
- Aydoğuş, O., Ege, H., Ertürk, Y.E., 1998, **Buğday Tahmin: 1998/99, Tahmin 1998-5**, Aralık, Ankara.
- Akyıl, N., Ertürk, Y.E., 1998, **Pamuk Durum ve Tahmin: 1998/99, Durum ve Tahmin 1998-4**, Eylül, Ankara.
- Ege, H., Ertürk, Y.E., 1998, **Yemlik Tahıllar Durum ve Tahmin: 1998/99, Durum ve Tahmin 1998-3**, Temmuz , Ankara.
- Aydoğuş, O., Ege, H., Ertürk, Y.E., 1998, **Buğday Tahmin: 1998/99, Tahmin 1998-2**, Temmuz, Ankara.
- Pınar, M., Akyıl, N., Er S., Ertürk, Y.E., 1998, **Pamuk Durum ve Tahmin: 1997/98, Durum ve Tahmin 1998-1**, Ocak , Ankara.
- Aydoğuş, O., Ege, H., Ertürk Y.E., Zöğ, N.P., 1997, **Buğday Durum ve Tahmin: 1997/98, Durum ve Tahmin 1997-**